PRZEGLĄD PRZEMYSŁOWO-HANDLOWY

i

GAZETA GIEŁDOWA I LOSOWAŃ

CZASOPISMO, POŚWIĘCONE SPRAWOM PRZEMYSŁU, HANDLU I FINANSÓW

ADRES REDAKCJI I ADMINISTR KOSZYKOWA 7. — TEL. 250-85
Konto w P. K. O. № 1465.

WYCHODZI DWA RAZY NA MIESIĄC
WARSZAWA — LIPIEC 1923.

REDAKTOR PRZYJMUJE WE WTORKI I PIĄTKI OD 6 — 7.
RĘKOPISÓW NIE ZWRACA SIĘ

Cena ogłoszeń 1 strona 50 Złp.
1/2 str. 25 Złp. 1/4 str. 13 Złp.

Prenumerata Złp. 4 kwartalnie
numer pojedyńczy 70 groszy

Należność w markach przyjmujemy p/g kursu w dniu płatności.

Kapitały Włoskie w Polsce.

W stosunkach gospodarczych polsko-włoskich, do niedawna rozwijających się niezmiernie ospale, w r. b. zaszły zmiany, zapowiadające trwałe zbliżenie gospodarcze narodów polskiego i włoskiego. Do niedawna handel między Włochami a Polską sprowadzał się do wymiany bardzo nielicznych artykułów, wśród których miejsce przodujące zajmowały owoce południowe. Bilans handlu naszego z Włochami był wybitnie ujemny, zainteresowanie się Polską we Włoszech jako rynkiem handlowym oraz miejscem lokaty kapitałów b. słabe. Jak nikłe łączyły nas stosunki handlowe z Włochami w latach 1920 i 1921, świadczy o tem zestawienie następujące:

Import do Polski

Rodzaj towaru	1920	1921
	w kwintalach	
Produkty spożywcze . . .	26,992	77,200
Surowce	2,560	4,611
Półfabrykaty	3,736	3,444
Wyroby gotowe	5,851	17,225
Ogółem	49,139	102,480

Eksport z Polski

Rodzaj towaru	1920	1921
	w kwintalach	
Produkty spożywcze . . .	—	4.21
Surowce	12,085	18,363
Półfabrykaty	90	1,98
Wyroby gotowe	5,254	2,852
Ogółem	17,429	81,824

Jeżeli zważymy, iż cały import do Polski w latach 1920 i 1921 wynosił 35,928,110 i 48,450,460, zaś eksport w tychże latach wynosił — 6,203,160 i 20,280,450 kwintali, dojdziemy do wniosku, iż w latach 1920 i 1921 handel z Włochami w naszym bilansie handlowym nie odgrywał prawie żadnej roli. W r. 1922 stosunki handlowe z Włochami bardziej się ożywiają i już w pierwszem półroczu przywóz z Włoch (161,203 kwintali) wynosił więcej, niż cały przywóz w latach 1920 i 1921. Wywóz jednak do Włoch wciąż jest jednak niewielki i w pierwszem półroczu 1922 r. wynosił zaledwie 2294 kwintali, stanowiąc drobny odsetek przywozu. Jednym z głównych czynników, który spowodował ożywienie się stosunków handlowych polsko-włoskich, było przystąpienie do rokowań handlowych o za-

warcie umowy handlowej, co nastąpiło 12 maja 1922 r.

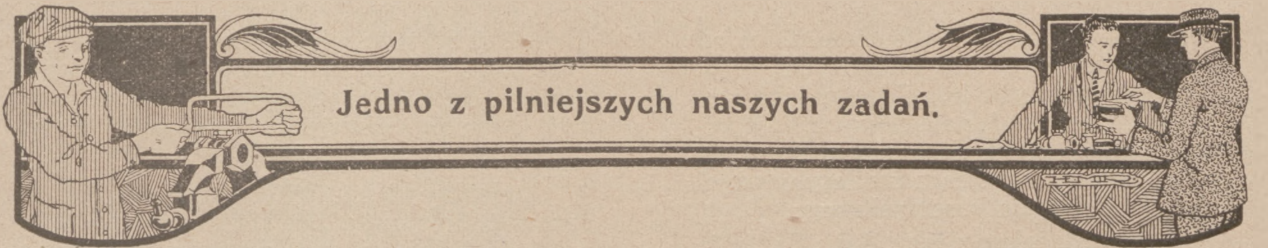
Jeszcze w chwili obecnej stosunki handlowe polsko-włoskie nie rozwijają się w tempie należytem, jeszcze nie zostały usunięte wszystkie przeszkody, utrudniające ich rozwój (wysokie koszta przewozu, brak bezpośredniej komunikacji). Podjęta jednak obecnie akcja przez nasze czynniki rządowe, zmierzająca do ich usunięcia, pozwala mniemać, iż w niedalekiej przyszłości handel z Włochami zacznie odgrywać w naszym bilaansie handlowym rolę bardzo wybitną.

W zakresie stosunków gospodarczych z Włochami obok znacznego w ostatnich czasach wzmożenia handlu jeszcze jeden objaw zasługuje na naszą uwagę. Jest nim zainteresowanie się kapitałów włoskich możliwościami inwestycyj w naszym przemyśle. Jest to objaw niezmiernie doniosły i świadczący o umacniającej się we Włoszech wierze w naszą przyszłość gospodarczą, w nasze zdolności organizowania się i stwarzania trwałych podstaw pod byt gospodarczy Narodu. Udział kapitałów włoskich w naszym przemyśle do niedawna był tak znikomo mały, iż mógł nawet nie być brany pod uwagę.

Należy wogóle zauważyć, iż kapitały włoskie do niedawna nie ujawniały prawie żadnych tendencji ekspansywnych zagranicą. Działalność banków włoskich wykraczała poza granice Włoch w stopniu nieznacznym. Przemysł pracował głównie na potrzeby kraju. Kryzys gospodarczy, jaki stał się wynikiem wojny światowej, na gruncie włoskim został głównie spowodowany utratą równowagi między konsumencją a produkcją. Dzięki olbrzymiemu zapotrzebowaniu na cele wojenne w czasie wojny rozwinął się on do rozmiarów (szczególnie w niektórych działach, jak metalurgja, żegluga) wprost imponujących. Po zlikwidowaniu wojny przemysł włoski zmuszony był demobilizować się i przystosować do nowych warunków. Zdolność jego wytwórcza nie odpowiadała teraz zdolności konsumcyjnej kraju. Włochy znalazły się w takiej sytuacji, iż zapewnienie sobie zbytu na nadprodukcję przemysłową stało się dla nich conditio sine qua non możliwości normalnego rozwoju życia gospodarczego. Jednocześnie zdobyte w czasie wojny olbrzymie zyski przez przemysł i banki nie mogły obecnie znaleźć odpowiedniej lokaty na rynku krajowym. Trzeba było jej szukać na obcym gruncie. W związku z kryzysem gospodarczym, jaki zapanował we Włoszech, liczne przedsiębiorstwa przemysłowe zredukowały swe kapitały, liczba bezrobotnych wzmagała się z roku na rok. Ofiarami tego kryzysu padły tak potężne organizmy, jak Ansaldo, Ilva, Banca di Sconto i t. p. Redukcje kapitałów dochodziły niekiedy do 90%. Wystarczy przejrzeć listę ich, przytoczoną w swoim czasie przez „Finanza Italiana": „Franco Tosi" redukuje kapitał o 40 proc., „Lombroso" — 90 proc., „Itala" — 60 proc., „Nicola Romeo" — 16,3 proc., „Elettrosiderurgica" — 51,5 proc. i t. p.

W tych warunkach ekspansja banków włoskich wydaje się objawem zupełnie naturalnym. To też widzimy, iż filje w krajach obcych otwierają banki: Banca Commerciale Italiana (we Francji), La Commerciale d'Oriento (na Bałkanach i w Małej Azji), Credito Italiano (w Austrji) i t. p. Nadto powstają liczne banki włoskie w państwach Poł. Ameryki, w Rumunji, Bułgarji, na Węgrzech, w Czechosłowacji i in. krajach. W Polsce zakładanie banków o kapitale włoskim jest utrudnione wskutek odnośnego postanowienia umowy handlowej polsko-włoskiej. Znany nam jest jedynie fakt powstania w Katowicach filji banku wiedeńskiego „Banco Italo-Viennese," będącej emanacją „Banco Credito Italiano" w Medjolanie. Kapitały włoskie, zresztą niekoniecznie tylko bankowe, żywo jednak interesują się naszym przemysłem. Różne grupy kapitalistów włoskich zabiegają w Polsce o zawarcie z rządem naszym umowy o objęcie w eksploatację państwowych terenów węglowych na Górnym Śląsku, pragną zaangażować swe kapitały w naszym przemyśle naftowym, skłonne są przystąpić do zakładania różnych przedsiębiorstw przemysłowych i t. p. Z większych tranzakcji, jakie ostatnio doszły, lub mają dojść do skutku, wspomnieć należy o nabyciu akcji Tow. Budowy Parowozów w Warszawie przez Tow. „Ansaldo", oraz o prawdopodobnym nabyciu części akcji Tow. „Pierwszej Fabryki Lokomotyw w Polsce" w Chrzanowie przez Tow. „Ernesto Breda" w Medjolanie. To wzmożenie się zainteresowania Polską we włoskich sferach przemysłowych i finansowych w dużej mierze jest zasługą pełnej dla kraju naszego życzliwości i wytężonej działalności p. d-ra Antonio Menotti Corvi'ego, radcy handlowego przy Poselstwie Włoskiem w Warszawie, autora świeżo opublikowanego cennego dzieła p. t. „La Polonia Economica," a nadto przypisać je należy życzliwej postawie obecnego rządu włoskiego względem interesów Polski. Należy mniemać, iż zainteresowanie się Polską, jakie obecnie zaobserwować można we Włoszech, nie jest zjawiskiem przejściowem, lecz utrwali się w społeczeństwie włoskiem i stanie się czynnikiem, który zbliży do siebie na stałe narody włoski i polski.

Dr. Leon Pączewski.

Jedno z pilniejszych naszych zadań.

Przed stu z górą laty na kongresie wiedeńskim przedstawiciel Anglji Lord Castelrough powiedział, że „Polska może być albo wielka i silna, albo i wcale nie być.“ I zda się, że traktat Wersalski, wskresając Polskę, jakby potwierdził słuszność powyższej opinji Lorda Castelrough. Dlatego też nauczeni długą niewolą, okupienie której tyle krwi kosztowało winniśmy zjednoczyć siły i wspólnym wysiłkiem pchnąć rydwan państwowy na właściwe tory.

Winniśmy pamiętać, że życie płynie pełną rzeką, że opóźnienie każdego kroku, który prowadzi do wzmacnienia bytu państwowego cofa nas wstecz z pośród tych, którzy poplynęli z prądem.

Lecz Polska wielka i silna — to przedewszystkiem praworządność. Salus Reipublicae, ale nie salus „partji“ — suprema lex esto. Zdrowy budżet i należyty rozwój życia gospodarczego kraju — wszystko to jest oparte jedynie tylko na praworządności, a z zachwianiem się ich podstaw stacza się po równi pochyłej do takiego poziomu, jaki obecnie obserwujemy w Rosji Sowieckiej. I dlatego winny być dla nas jasnym przykładem te kraje, które równocześnie z nami odzyskały niepodległość, a jednak, dzięki wspólnym i zgodnym wysiłkom wszystkich warstw, idąc za przewodem wybitnych jednostek, wyprzedziły nas znacznie, osiągnąwszy tak w dziedzinie politycznej, jak i ekonomicznej maksimum korzyści, jakie tylko osiągnąć można było.

Wierzymy w instynkt narodu polskiego, który impulsywnie budzi się w chwilach krytycznych i rwie się do zgodnego czynu, jak to miało miejsce we wszystkich walkach o niepodległość kraju, skończywszy na odparciu inwazji bolszewickiej w 1920 r.

Zegar dziejowy wybija godziny groźne... Już czas się przebudzić i uchwycić ster w silne dłonie! Obecnie przedewszystkiem dążyć winniśmy wspólnym wysiłkiem do uzdrowienia warunków ekonomicznych, do zaprzestania dalszej emisji marek, przewyższających tysiące miljardów i wlokących za sobą katastrofalny spadek wartości marki na rynkach światowych. Winniśmy dążyć chociażby do takiej stabilizacji waluty, jaką osiągnęła Austrja.

Korona austrjacka, od całego szeregu miesięcy stoi na jednym poziomie, osiągając notowanie na giełdzie Zurychskiej 0,0079¾, podczas gdy marka nasza, będąc walutą kraju bogatego i zwycięskiego w wojnie światowej, spadła tam aż do 0,0040.

W kwietniu 1921 r. ogólna wartość emisji marek polskich stanowiła około 200 miljonów rubli złotych, dziś zaś wynosi ona zaledwie kilkanaście miljonów rubli. Idziemy zatem śladem Bolszewji. — Tam (w styczniu 1918 r.) banknoty, będące w obiegu, przestawiały wartość 592 miljonów rubli złotych, a w maju 1922 roku — już tylko 38 miljonów.

Jest więc jasne, że ciągłe emisje powodują stałe zmniejszanie się sumarycznej wartości będących w obiegu banknotów i wywłaszczają wskutek tego z pieniądza wszystkich obywateli kraju.

Szalejący naokół wzrost cen, popularnie zwany wzrostem drożyzny, jest tylko funkcją nowych emisji i przejawem utraty siły kupna marki polskiej.

Idąc tedy po drodze nowych emisji, popełnilibyśmy samobójstwo, tak, jak to uczyniły Niemcy, które dziś stoją wobec ruiny walutowej.

Podkreślić należy raz jeszcze, że do stabilizacji waluty polskiej dążyć winniśmy wszelkimi środkami, gdyż bez uzdrowienia obecnych warunków walutowych nie możemy oczekiwać rozwoju życia ekonomicznego kraju. Przyznać trzeba, że w każdej dziedzinie stoją przed nami jeszcze ogromne zadania. Przedewszystkiem zaś z rozwojem ekonomicznym kraju najściślej związane jest kolejnictwo. Dla pokrycia zapotrzebowania na węgiel w całym kraju należałoby wywieźć z Zagłębia Dąbrowskiego przeszło 16 miljonów tonn węgla, podczas gdy przy obecnym stanie kolejnictwa wywozimy tylko około 6-ciu miljonów tonn.

Jeżeli zważymy, jak wielką rolę odgrywa węgiel w uprzemysłowieniu kraju, stanie się jasne, w jakim stopniu wskutek niedostarczenia owych dziesięciu miljonów tonn węgla tamujemy rozwój ekonomiczny kraju. Zaznaczamy, że wskutek utrudnionego dowozu — konsumcja węgla na jednego mieszkańca w Kongresówce wynosi 512 kilogramów, natomiast zaś w Niemczech 2714 kilogramów i w Anglji 4110 kilogramów.

Wysokość produkcji węgla w Zagłębiu

Dąbrowskiem jest zatem ściśle uzależniona od zdolności przewozowej linji kolejowych.

Dla wywozu owych 16 miljonów tonn węgla niezbędna jest budowa 4 nowych linji kolejowych, które rozchodząc się z Zagłębia w cztery różne strony kraju zasilałyby odpowiednio ośrodki życia przemysłowego.

Dwie najważniejsze z tych linji: Zagłębie—Opoczno—Warszawa oraz Zagłębie—Hrubieszów—Kiwerce winny być wybudowane z gorączkowym pośpiechem. Tymczasem nic jakoś nie słychać o przystąpieniu do budowy tych linji.

Ogólna długość tych czterech linji kolejowych, z których jedna przechodziłaby przez pas złóż bogatej rudy żelaznej, wynosiłaby 1285 kilometrów, a budowa ich kosztowałaby około 131 miljonów rubli złotych.

Linji tych domaga się kraj nasz już od długich lat. Wystarczy wskazać, że w b. Kongresówce na 10 tysięcy mieszkaóców przypada 2,6 kilometra kolei, podczas gdy Wielkopolska posiada 16,7, Francja 13, Anglja 8,1, Niemcy 9,4 a Szwecja 25 klm.

Zdaje się, że bez przyciągnięcia odpowiednich kapitałów zagranicznych z krajów z nami zaprzyjaźnionych nie będzie można przystąpić do wyżej wskazanej budowy.

Kapitał jednak zagraniczny lęka się nieuregulowanych stosunków ekonomicznych i politycznych.

Znajdująca się jeszcze w stanie płynnym praworządność, brak akcyjnego banku emisyjnego, chwiejna waluta, nieuregulowany jeszcze system podatków i ceł i t. p.—wszystko to są czynniki negatywne, przy istnieniu których zdobycie kapitałów zagranicznych natrafiać będzie na nieprzezwyciężone trudności. A jednak wśród innych niezbędnych organizacji i reorganizacji najważniejszą rzeczą dla rządu polskiego i społeczeństwa jest kwestja należytej organizacji kolejnictwa.

Podstawową rzeczą dla uzdrowienia gospodarki kolejowej, jak stwierdziła państwowa rada kolejowa, jest: reorganizacja zarządu w tym kierunku, aby koleje państwowe stanowiły odrębną od administracji państwowej instytucję o samodzielnym ustawą określonym zakresie działania z własnym budżetem i własnym bilansem; wewnętrzna organizacja, dotychczas oparta na biurokratyźmie, powinna być dostosowana do zasad handlowych. Gdybyśmy te zasady wprowadzili w czyn, zostosowując je również do poczty, telegrafu i telefonów budżet państwowy doznałby kolosalnej ulgi. Przyjąć należy pod uwagę, że w roku zeszłym deficyt kolei państwowych stanowił 40% wydatków państwa, przyczyniając się głównie do deficytu państwowego.

Wprowadzenie powyższej zasady w czyn odbiłoby się również korzystnie tak na budowie nowych linji, jak i na poczynieniu niezbędnych inwestycji, tembardziej, jeżeli przyjmiemy pod uwagę, że posiadanie 0,3 parowozów oraz 6,4 wagonów na jeden kilometr linji kolejowych (w Niemczech 11,2 wagonów i 0,49 parowozów na 1 klm.) nietylko nie odpowiada potrzebom doby obecnej, lecz również budzi poważne obawy o zatamowanie rozwoju życia gospodarczego kraju na cały szereg lat, o ile naturalnie nie będą zastosowane energiczne środki zaradcze.

Inż. Wł. Szczepański.

WALUTA GDAŃSKA.

Senator gdański, p. Volkmann, przesłał do Rady Ligi Narodów projekt reformy walutowej w Gdańsku.

Podług tego projektu podstawą nowej waluty gdańskiej ma być funt sterlingów, podzielony na 20 marek złotych. Na funt przypadnie 100 złotych gdańskich (jeden złoty równać się ma 100 halerzom). Tem samem jeden gdański złoty równałby się 0,20 złotych marek. Wybijanie monet metalowych stanowiłoby przywilej wolnego miasta. Moneta 100-złotowa miałaby pełną wartości funta sterlingów; moneta srebrna będzie miała jeden gram srebra na 5 złotych. Banknoty wypuszczać będzie bank emisyjny, mający posiadać przywilej na lat trzydzieści. Bank będzie przedsiębiorstwem samodzielnem pod nadzorem wolnego miasta. Od dnia wprowadzenia gdańskiego złotego marka niemiecka stałaby się w Gdańsku zagranicznym środkiem płatniczym.

Tyle projekt. Dalsze jego losy dotychczas nie są znane. Na czas przejściowy od marki niemieckiej do złotego gdańskiego projektowane jest wprowadzenie ustawy, przewidującej złoty gdański, jako miernik. Zobowiązania w markach niemieckich wolno byłoby zmieniać na złote tylko za zgodą stron obu. W złotych wolno będzie zaciągać wszelkie zobowiązania: hipoteki, weksle, dawać zabezpieczenia, tworzyć spółki i t. d. Bilanse winny być ułożone także w złotych. Senat gdański mógłby pobierać podatki w złotych oraz zaciągać w nich pożyczki.

Projekt powyższy wywołał w prasie gdańskiej liczne, ale sprzeczne komentarze i sądy. Prasa polska przyjęła ten projekt przychylnie, natomiast gdańska prasa niemiecka zapatruje się krytycznie. Również przeciwny jest projektowi przemysł wielki i średni, który korzystając z ustawicznego spadku wartości marki niemieckiej, mógł w Gdańsku nietylko powstać, lecz utrzymać się, a nawet znakomicie się rozwijać. Bardzo liczne przedsiębiorstwa gdańskie, które miały rację bytu dzięki tej anormalnej konjunkturze i wskutek tego, że niektóre działy przemysłu w Polsce dopiero się rozwijają, straciłyby tę rację w chwili, kiedy się ukaże konkurencja polska.

Niemiecka prasa gdańska pisze, że gdańskie koła przemysłowe zachowują się z największą nieufnością wobec przyszłego guldena gdańskiego, zdając sobie sprawę z tego, że taki mały teren gospodarczy, jak wolne miasto Gdańsk, zależny niemal całkowicie od innego obszaru, a mianowicie od Polski, nie może budzić tyle zaufania, aby jego waluta szybko nie spadała. Zdaniem niemieckiej prasy gdańskiej, Polska będzie skłonna brać za swoje towary raczej pełnowartościowe waluty zagraniczne, aniżeli „fantastycznego" guldena gdańskiego. Wolne miasto i nadal odczuwać będzie brak dewiz, wskutek czego powstawać będzie coraz większe disażjo guldena gdańskiego, na który nie będzie popytu.

Wreszcie banki niemieckie utyskają, że będą jeszcze więcej skrępowane i ograniczone w swych operacjach walutowych, gdyż obecnie załatwiają na giełdzie gdańskiej takie tranzakcje, które w Berlinie są zabronione.

Takie jest stanowisko niemców gdańskich i niemców z Rzeszy. Oczywiście, nas ono nie obowiązuje, i zaznaczyliśmy je wyłącznie dla ścisłości sprawozdawczej. Jakież jednak powinno być nasze, polskie stanowisko w sprawie przyszłej waluty gdańskiej?

Otóż na pytanie to na razie nie możemy jeszcze dać dokładnej odpowiedzi. Najpierw byłoby konieczne dokładne zbadanie naszych stosunków handlowych z Gdańskiem i ustalenie, czy nasz bilans w stosunku do Gdańska jest czynny, czy też bierny. Następnie, konieczne jest ustalenie, czy bilans handlowy wolnego miasta Gdańska jest czynny, czy bierny? Byłoby pożądane, aby nasze rządowe czynniki miarodajne przeprowadziły w tej sprawie szereg badań, przekraczających możność jednostki. A bez uprzedniej znajomości wyniku takich badań nie podobna udzielić rzeczowej odpowiedzi na zagadnienie, które winno dla nas posiadać dużą donisłość.

T. W.

KRONIKA KRAJOWA
PRZEMYSŁ

Z przemysłu naftowego.

Produkcja ropy w I kwartale r. b., w porównaniu do tego samego okresu czasu roku ubiegłego, wykazuje wzrost, który uwidoczni poniższa tabelka:

Produkcja brutto w I kwartale 1922 r. cystern 16,115; w I kwartale 1923 r. — 17,430 cystern.

Zużyto na opał: w kwartale I 1922: 2,507; w 1923 777.

Zanieczyszczenia i manco — I—1922: 1,682, I—1923: 2,213.

Produkcja netto: I—1922: 12,436, I—1923: 14,440.

Wzrost produkcji brutto wynosi 1,315 cystern, czyli około 8 proc. i jest rezultatem kilku nowych dowierceń w zagłębiu Borysławskiem, zwłaszcza w marcu. Produkcja netto wzrosła o 10 proc., w I kwaartale 1923 spalono bowiem o 1730 cystern ropy mniej niż w r. 1922, zużywając w zamian na opał węgiel. Postępy elektryfikacji Zagłębia oraz stosowanie motoru Diesel'a przyczyniły się do redukcji opału ropą.

Ruch *w rafinerjach naftowych* w I kwartale 1923 w porównaniu z I kwartałem 1922 przedstawia się następująco:

Pierwszy kwartał roku:	1922		1923
	cystern		
Ilość przerobiona	16,730	—	15,812
Ilość produktów i półproduktów	14,699	—	14,486
Konsumcja kraj.	4,970	—	6,807
Wywóz	9,488	—	7,848

Przeróbka ropy w pierwszym kwartale r. b. spadła w porównaniu z rokiem zeszłym o 918 cystern. Ilość eksportowanych produktów zmniejszyła się o 1,240 cystern czyli o 16 procena mniej więcej. Konsumcja wewnętrzna, a raczej ilość produktów wysłanych z rafinerji na cele konsumcji wewnętrznej wzrosła o 1,837 cystern.

W przemyśle gumowym

czynne są 3 fabryki z 300 robotnikami. Jedna fabryka jest nieczynną z powodu braku kapitału obrotowego i jedna, znajdująca się w budowie, ma być wkrótce uruchomioną. Produkcja tego przemysłu wynosi miesięcznie około 6000 metrów, 20,000 sztuk wężów gumowych, około 13,000 kg. wyrobów technicznych, oraz około 8000 sztuk opon rowerowych. Polski przemysł gumowy będzie mógł pokryć całe zapotrzebowanie krajowe na wiele artykułów, które dotąd dostarcza zagranica.

Produkcja jedwabiu sztucznego.

Jedwab sztuczny produkuje 1 fabryka, zatrudniająca 3200 robotników, druga jeszcze się nie odbudowała po zrujnowaniu podczas wojny. Produkcja w ciągu kwietnia i maja r. b. wyniosła 71,000 kg., w tem około 10,000 kg. jedwabiu wiskozowego, a 61,000 kg. jedwabiu koilodjonowego.

Nowe systemy wiertnicze.

Jak wiadomo to w ciężkich warunkach geologicznych polskiego Podkarpacia, najlepszym się okazał polski system wiertniczy, wytworzony u nas przy oparciu się o kanadyjskie początki. Inne zagranicą renomowane systemy np. amerykańskie, zawodziły u nas z reguły i doprowadzały do gwoździenia szybów. Przed wojną zagwożdżono w Borysławiu kilkanaście szybów amerykańskich systemem linowym oraz dokumentnie skrzywiono szyb amerykańskim systemem obrotowym „Rotary." Obecnie mało fachowe kierownictwo wielkich firm obcokrajowych ponownie próbuje tych systemów kosztem wielu miljardów marek, z podobnym co poprzednio wynikiem początkowym. Tymczasem polskich wiertników angażują na cały świat, ostatnio do Egiptu, Mezopotamji i Persji.

Niebezpieczne tranzakcje Stinnesa w Polsce.

„Kurjer Poznański" nawiązując do tranzakcji koncernu Stinnesa na Górnym Śląsku i opanowania przez ten koncern szeregu przedsiębiorstw przemysłowych, zwraca uwagę na tajemniczość tych tranzakcji, które dają w ręce Stinnesa wielki wpływ na przemysł górnośląski, wpływ, który dla celów polskiej polityki gospodarczej na Górnym Śląsku nie może być pożądany. Dążeniem polityki gospodarczej musi być powolne, ale konsekwentne włączanie Górnego Śląska do organizmu gospodarczego polskiego, co stać się może tylko w drodze stopniowego rugowania przemożnych dotychczas wpływów niemieckich w połączeniu z odpowiednią polityką kolejową i ogólno-gospodarczą. Tymczasem przejście w ręce Stinnesa wielkich przedsiębiorstw kopalnianych i przemysłowych na polskim Górnym Śląsku sprzeciwia się wybitnie tej linji wytycznej naszej polityki. Należy sobie uświadomić, że przedsiębiorstwa Huty Bismarka obejmują na Górnym Śląsku wszystkie stopnie fabrykacji stali, począwszy od pieców hutniczych, złoży rud żelaznych, a skończywszy na gotowych fabrykatach stalowych.

Fabryki te należały dawniej do koncernu niemieckiego, stanowiącego niemiecki arsenał zbrojeń.

Pomijając już tę okoliczność, że wpływ Stinnesa przeniknął do przedsiębiorstw mogących w razie opanowania ich przez kapitał polski i,albo przynajmniej sprzymierzony, oddać wielkie usługi polskiej fabrykacji broni — stwierdzić należy, że dawny koncern niemiecki fabrykacji broni istnieje nadal i że wielki wpływ w koncernie tym ma właśnie Stinnes. Huta Bismarka, posiadająca przeważną część akcji katowickiego Akcyjnego Tow. kopalnianego, wnosi pozatem Stinnesowi w tych akcjach olbrzymie złoża i kopalnie węgla, obejmujące dzisiaj 50 miljonów metrów kadratowych oraz produkcję surowego żelaza.

Z naszego przemysłu cukrowniczego.

W stosunku do 1921—22, kampanja 1922—23 wykazała przyrost czynnych cukrowni o 3 proc., obszar plantacji wzrósł o 37,2 proc., zbiór buraków powiększył się o 83,4 proc.—wreszcie produkcja cukru gotowego obliczona w białym krysztale rośnie o 74,2 proc., jak to wynika z następującej tabelki:

	1921-22	1922-23
Cukrowni czynnych	67	69
Obszar plantacji w ha.	81119	111298
Sprzęt buraków w tonnach	1022105	1875018
Produkcja białego kryształu	152977	266504

Cyfry te nie uwzględniają produkcji na Kresach Wschodnich.

KRONIKA KRAJOWA
HANDEL

Handel zagraniczny Polski.

W kwietniu 1923 r. przywieziono do Polski 285,216 ton towarów, wartości 848,5 miljardów marek, wywieziono zaś z Polski 1,335,361 ton wartości 937,7 miljardów marek. Bilans handlowy za kwiecień r. b. jest więc czynny, gdyż wartość wywozu pokryła 110,5 proc. wartości przywozu.

Porównanie powyższych liczb z danemi za poprzednie trzy miesiące 1923 roku wskazuje, że przywóz do Polski utrzymuje się od początku roku mniej więcej na tym samym poziomie, wywóz natomiast podlega dość silnym wahaniom, jakkolwiek począwszy od lutego stale pod względem wartości przewyższa przywóz. W szczególności zauważyć się daje znaczny wzrost wywozu w marcu r. b. i spadek jego w kwietniu, co wywołane zostało zmianami, zachodzącemi w wywozie węgla. Wywieziono mianowicie węgla: w marcu 1,635 tys. ton, w kwietniu 855 tys. ton.

W porównaniu z odpowiedniemi miesiącami roku ubiegłego obroty wykazują znaczny wzrost, po wyłączeniu węgla którego obrót uległ zupełnemu przekształceniu od chwili przyłączenia Górnego Śląska. Przywóz wynosił w kwietniu 1922 roku 57,425 ton, a w kwietniu 1923 roku 265,396 ton, wywóz zaś w kwietniu 1922 r. 203,961 ton, a w kwietniu 1923 r. 479,944 ton.

Zaznaczyć należy wzrost wywozu wyrobów gotowych, których w kwietniu 1923 r. wywieziono 85,865 ton, podczas gdy w kwietniu 1922 r. tylko 37,86 ton. Bardziej jeszcze wzrósł wywóz półfabrykatów, gdyż z 50,784 ton w kwietniu 1922 roku na 142,563 ton w kwietniu r. b.

Wzmagający się nielegalny przywóz towarów niemieckich przez Gdańsk.

Jak donosi „Dziennik Gdański" nielegalny przywóz towarów niemieckich przez Gdańsk wzmaga się stale i występuje już dziś niemal bez wszelkich osłonek. Towary te przychodzą do Gdańska drogą morską, wyjętą zupełnie z pod kontroli celnej Polski. Granica celna od strony Niemiec stała się iluzoryczna, gdyż wszędzie na granicy gdańsko - niemieckiej znajdują się składy towarów niemieckich, które bez cła dostają się na teren Gdańska, a stamtąd do Polski. Jako środek zaradczy „Dziennik Gdański" proponuje obstawienie granicy wodnej między Gdańskiem a Prusami Wschodniemi za pomocą łodzi i przeprowadzanie rewizji statków przybywających do Gdańska.

Handel zagraniczny.

Handel zagraniczny Polski w roku ubiegłym i pierwszych miesiącach roku bieżącego wedle wartości, obliczonej w miljonach franków szwajcarskich przedstawia się następująco:

1922 rok	Przywóz	Wywóz
Styczeń	43,8	14,8
Luty	32,8	13,9
Marzec	42,8	21,5
Kwiecień	49,9	26,0
Maj	74,4	28,9
Czerwiec	50,4	25,6
Lipiec	47,1	37,7
Sierpień	55,1	55,4
Wrzesień	63,7	98,5
Październik	—	—
Listopad	—	—
Grudzień	—	—
1923 rok	**Przywóz**	**Wywóz**
Styczeń	99,4	71,8
Luty	81,5	94,4
Marzec	98,2	143,2
Kwiecień	98,4	108,8

Z zestawienia tego, w którem brak nieopracowanych dotąd trzech ostatnich miesięcy minionego roku, wynika, że począwszy od sierpnia ub. r. wartość naszego wywozu stale przewyższa wartość przywozu.

Izby przemysłowo-handlowe.

Część państwa polskiego stanowiąca b. zabór rosyjski Izb dotychczas nie posiada wobec braku na terytorjum b. zaboru rosyjskiego ustawy regulującej powstawanie i byt izb handlowych.

Projekt jednak takiej ustawy opracowany jest przez rząd i zostanie wkrótce wniesiony do Sejmu.

W byłych dzielnicach austrjackiej i niemieckiej izby rozlokowane są w następujących miastach: Krakowie, Lwowie, Brodach, Poznaniu, Bydgoszczy, Grudziądzu, Toruniu, Bielsku oraz Katowicach.

Obcokrajowych Izb w Polsce z siedzibą w Warszawie jest przeszło 12, z których najpoważniejsze są: polsko-francuskie i polsko-amerykańskie.

Międzynarodowe Izby handlowe reprezentują w Polsce instytucje gospodarcze „Centralny Związek polskiego przemysłu górnictwa handlu i finansów".

Rozwój gdańskiej floty handlowej.

Gdański urząd statystyczny podaje następujące dane; od czasu odłączenia od Rzeszy niemieckiej, posiada Gdańsk własną flotę handlową, która w roku 1913 wynosiła 21 statków i 12000 ton netto. Z dniem 1 lipca 1923 r. posiada Gdańsk 50 statków, przedstawiających 59483 ton zarejestrowanych. Z tych było 39 parowców jeden motorowy żaglowiec, 3 żaglowce i 5 łodzi transportowych. W porównaniu z ostatnim rokiem powojennym w roku 1923 wzrosła liczba statków i tonaż o 45 proc. W roku 1923 statki gdańskie miały przeciętnie 1000 ton, a okręty kursowały tylko w transportach przybrzeżnych, podczas powstania wolnego miasta utworzyło cały szereg zagranicznych towarzystw okrętowych regularną komunikację z Gdańskiem, a oprócz tego w ostatnich czasach kilka nowych towarzystw w Gdańsku powstało z większą liczbą statków. Ilość statków miała się w r. 1913 do tonażu jak 6:62. W dniu 1 lipca 1923 r. — jak 1:1214. Wymiary podwoiły się w porównaniu z wymiarami przedwojennemi.

KRONIKA FINANSOWA

Stopa procentowa.

W związku z ogólnym brakiem gotówki, wywołanym drożyzną, oraz spekulacją szerokich kół na giełdzie akcyjnej, procent udzielany za pożyczenie gotówki wzrósł ostatnio b. znacznie. Jeszcze do niedawna w prywatnych obrotach płacono od 10—12 proc. miesięcznie, obecnie zaś procent ten pod gwarancją wekslową dochodzi do 20, a niekiedy do 25 proc. miesięcznie.

Dochody z ceł.

Według tymczasowych zestawień kasowych, dochody z ceł w czerwcu b. r. przyniosły sumę 82,723,306 tys. mk., wówczas gdy w poprzednim miesiącu (maj) skarb osiągnął z tego źródła 45,175,085,000 marek. Jak widzimy więc dochody skarbu z tego źródła wzrosły w czerwcu w stosunku do maja prawie dwukrotnie, co jest wynikiem podniesienia agia celnego, zarządzonego celem wydatniejszej ochrony naszego przemysłu, poprawienia bilansu płatniczego, oraz celem powiększenia wpływów skarbu z tego źródła, w związku z akcją podwyższenia wszelkich dochodów skarbu do wysokości przedwojennej.

Wielkie kredyty.

Mówią o wielkich kredytach angielskich dla polskiego przemysłu cukrowego w b. zaborze pruskim przez pośrednictwo Banku Cukrowników w Poznaniu w wysokości 1 i ćwierć miljona funtów sterlingów. Cukrownie dają jako gwarancję połowę produkcji z kampanji 1923/24. Wogóle Anglja była przed wojną i staje się obecnie odbiorczynią cukru polskiego, co wpływa na ożywienie tego przemysłu.

Obroty czekowe P. K. O.

Z zestawionego sprawozdania z obrotów czekowych P.K.O., dokonanych w pierwszem półroczu b. r. uwidocznił się silny wzrost obrotów bezgotówkowych. I tak ogólnie uskuteczniono obrotów na sumę 11,931,773,288,622.14 marek. Najbardziej silny obrotowo przedstawiał się m. czerwiec, w którym dokonano obrotów bezgotówkowych na sumę 4,524,728,726,356.07 marek. Tak więc obroty bezgotówkowe w pierwszem półroczu b. r. stanowiły 65½ proc. ogólnej sumy obrotu czekowego P.K.O.

Pożyczki według miernika złotego.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa podaje do wiadomości, że udziela pożyczek terminowych na zastaw 8 proc. Państwowej Pożyczki Złotej z 1922 r. według miernika złotego na następujących warunkach: 1) pożyczki przyznaje się w wysokości 75 proc. kursowej wartości giełdowej; 2) najniższa pożyczka wynosi złotych 10; 3) stopa procentowa wynosi 0 proc. Kurs złotego polskiego przy pożyczkach terminowych według miernika złotego obowiązuje ten sam co dla 6 proc. złotych bonów skarbowych.

Podatki pośrednie w czerwcu.

Według tymczasowych zestawień wpływów z podatków i opłat skarbowych za czerwiec r. b., wpływy te w tym miesiącu w porównaniu z miesiącem majem dały wyniki następujące:

w czerwcu — 129,263,672,000 mk.,
w maju — 85,643,737,000 mk.

Jak widzimy, dochody z tego źródła przyniosły Skarbowi w miesiącu czerwcu o 43,619,935,000 mk. więcej, niż w miesiącu poprzednim.

Zaświadczenia walutowe.

P. K. K. P. podaje następujące informacje, dotyczące otrzymania t. zw. świadczeń walutowych, gwarantujących inkasso w kraju walut obcych z eksportu.

Eksporter, wysyłający towar w celach handlowych koleją, statkiem lub drogą kołową zwraca się do najbliższego oddziału P.K.K.P. względnie banku zastępczego z prośbą ustną lub piśmienną o wydanie mu zaświadczenia walutowego.

W tym celu wymagane jest uprzednie wypełnienie i podpisanie deklaracji na formularzu, dostarczonym przez P.K.K.P., zawierającej wszystkie istotne znamiona wysyłki towaru i zobowiązanie oddania przypadającej waluty eksportowej do inkasa P.K.K.P., względnie bankowi zastępczemu.

Na skutek tej deklaracji, oddział P.K.K.P. lub bank zastępczy wystawia eksporterowi zasadniczo na każdą przesyłkę (każdy wagon) podwójne zaświadczenie walutowe z terminem wpływu waluty nie dłuższym nad 3 miesiące od daty wystawienia.

Eksporter umawia się przy zgłoszeniu wywożonego towaru, u którego korespondenta zagranicznego waluta ma być wpłacona, ewentualnie składa tratę na sumę waluty eksportowej do zainkasowania lub zobowiązuje się dostarczyć kopji listu przewozowego po załadowaniu towaru celem przesłania tego dokumentu do zainkasowania u odbiorcy towaru.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa względnie banki zastępcze będą trzymały waluty obce, wpływające z eksportu na rachunkach walutowych dla każdego eksportera osobno. Waluty na tych rachunkach pozostają nienaruszalną własnością eksporterów, którzy mogą niemi dysponować na zasadach, określonych przez rozporządzenie ministra skarbu.

Inkasowanie należności zagranicznych.

Polska Krajowa Kasa Pożyczkowa komunikuje:

Czynności zastępcze przy inkasowaniu należności zagranicznych za wywiezione towary, przewidziane rozporządzeniem ministra skarbu z dn. 21 czerwca r. b. (Dz. U. Nr. 62 poz. 465), powierza się w porozumieniu z ministerjum następującym bankom:

Bank Angielsko-Polski, Cukrownictwa w Poznaniu, Dyskontowy Warszawski, Francusko-Polski, Francusko-Belgijsko-Polski, Handlowy w Warszawie, Handlowy w Łodzi, Handlowo-Przemysłowy w Łodzi, dla Handlu i Przemysłu w Warszawie, Kredytowy w Warszawie, Kwilecki, Potocki i S-ka, Małopolski, Międzynarodowy, Przemysłowy, Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego, M. Stadthagen w Bydgoszczy, Towarzystw spółdzielczych, Zachodni, Zjednoczonych Ziem Polskich, Związków Ziemian w Warszawie, Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu, Polski Bank Krajowy, Polski Bank Przemysłowy, Warszawski Bank Zjednoczony, Ziemski Bank Kredytowy, Dom Bankowy S. Natanson i Synowie, Dom Bankowy D. M. Szereszewski w Warszawie, Bank Ziemiański, Akcyjny Bank Związkowy.

Przedłużenie moratorjum wekslowego.

Terminy do wykonania wszelkich czynności, zmierzających do zachowania praw wekslowych, nie wyłączając zapozwania dłużników wekslowych przed upływem 5-letn. terminu, wskazanego w art. 189 Kodeksu Handlowego, które nie upłynęły 31 lipca 1914 roku, zostały przedłużone dla okręgu Sądu Apelacyjnego w Warszawie do dnia 1 stycznia 1924 r.

To samo dotyczy w zasadzie także Okręgu Sądu Apelacyjnego w Lublinie.

Kronika Rozporządzeń.

Podatek dochodowy w b. dzielnicy pruskiej.

Zostało podpisane przez ministra skarbu rozporządzenie, zawierające przepisy wykonawcze do ustawy w przedmiocie niektórych zmian w przepisach o państwowym podatku dochodowym, obowiązującym w b. dzielnicy pruskiej na mocy pruskiej ustawy z dn. 19 czerwca 1905 r., ustawy z dn. 19 grudnia 1919 r. oraz ustawy z d. 6 kwietnia 1922 r.

Komisja szacunkowa i odwoławcza przy podatku przemysłowym.

Ministerjum skarbu uwzględniając stan uprzemysłowienia poszczególnych miejscowości w Rzeczypospolitej, podzieliło urzędy skarbowe podatków i opłat skarbowych w najbardziej uprzemysłowionych miejscowościach na szereg okręgów wymiarowych. Pod tym względem urzędy skarbowe zostały podzielone na 4 grupy, dla których będą utworzone oddzielne komisje szacunkowe. 1) Do grupy pierwszej o jednym okręgu wymiarowym zaliczono powiaty o charakterze wybitnie rolniczym. 2) Do grupy drugiej o dwóch okręgach wymiarowych zaliczono przeważnie miejscowości wyszczególnione w taryfie jako miejscowości II klasy. 3) Do grupy trzeciej, o trzech do pięciu okręgach wymiarowych, zaliczono takie urzędy (inspektoraty) skarbowe jak Sosnowiec, Lublin, Wilno, Bydgoszcz, Drohobycz, Białystok i t. p. 4) Do grupy czwartej, o sześciu i więcej okręgach zaliczono m. stoł. Warszawę, Poznań, Lwów, Łódź i Kraków. Ilość komisji odwoławczych dla spraw podatku przemysłowego odpowiadać będzie ilości okręgów izb skarbowych w Warszawie, Łodzi i Lwowie, dla których ilość komisji zostanie powiększona, a to: dla pierwszych dwóch izb po 2 i dla izby lwowskiej 3 komisje odwoławcze (na każde województwo po jednej komisji).

Podwyższenie opłat stemplowych.

W dniu 1 lipca 1923 r. weszło w życie rozporządzenie Ministerjum Skarbu z dnia 14 czerwca 1923 r. (Dz. Ust. Nr. 61 poz. 452) podwyższające dwukrotnie dotychczasowe opłaty stemplowe od podań, załączników do nich, i świadectw urzędowych, od pełnomocnictw, dokumentów przewozowych i wyciągów z ksiąg metrykalnych, oraz wszelkie inne stałe opłaty stemplowe. Opłaty stemplowe od czeków i kart do gry, pozostają niezmienione.

Świadectwa przemysłowe.

Według nowej ustawy o podatku przemysłowym ceny świadectw przemysłowych dla przedsiębiorstw handlowych, wynoszą kwoty następujące:

1 kategorja 5.000,000 marek niezależnie od miejscowości;

2 kategorja 1,500,000 do 500 tysięcy w zależności od miejscowości;

3 kategorja od 500 tys. do 100 tys. w zależności od miejscowości;

4 kategorja od 120 tysięcy do 40 tysięcy w zależności od miejscowości;

5-a kategorja dla handlu rozwoźnego 200 tysięcy dla wszystkich miejscowości;

5-b kategorja dla handlu obwoźnego 60,000 dla wszystkich miejscowości.

D l a p r z e d s i ę b i o r s t w p r z e m y s ł o w y c h :
(dla wszystkich miejscowości)

1 kategorja 15 miljonów marek;
2 „ 10 „ „
3 „ 5 „ „
4 „ 1½ „ „
5 „ 500,000 marek
6 kateg. od 300 tys. do 100 tys. mk.
7 „ „ 150 tys. „ 50 tys. „
8 „ „ 60 tys. „ 20 tys. „

D l a h a n d l u j a r m a r c z n e g o :

1) na jarmarkach trwających ponad 21 dni: 1,000,000 mk. dla handlu hurtowego; 250,000 mk. dla handlu detalicznego ;

2) na jarm. trwających 2 do 21 dni 500 tys. mk. dla handlu hurtowego; 130 tys. mk. dla handlu detalicznego;

3) na jarmarkach trwających 3 do 7 dni 400,000 mk. dla hadlu hurtowego; 100,000 mk. dla handlu detalicznego.

D l a z a j ę ć p r z e m y s ł o w y c h :

1) Ekspedytorzy, trudniący się osobiście i nie utrzymujący oddzielnych biur i pomocników handlowych opłacają w zależności od rodzaju urzędu celnego, przy którym pracują, czy przy linjach kolei głównej, czy bocznej linji — 15 miljonów do 1 miljona mk.

2) pośrednicy giełdowi:
a) na giełdzie warszawskiej 1 i pół miljona marek;
b) na innych giełdach 1 miljon marek.

3) wszyscy inni pośrednicy w zależności od klasy miejscowości 750 tysięcy do 250 tysięcy marek.

4) Inspektorzy i agenci przedsiębiorstw ubezpieczeniowych, przewozowych itd. w zależności od miejscowości 250 tysięcy do 100 tysięcy marek.

5) Agenci podróżujący 1 miljon marek.

Podatek od piwa.

Minister skarbu wydał rozporządzenie zawierające przepisy wykonawcze do rozporządzenia rady ministrów w przedmiocie zmian w postanowieniach o opodatkowaniu piwa na obszarze Rzeczypospolitej. W myśl tego rozporządzenia przedsiębiorstwa trudniące się sprzedażą piwa (hurtownicy i detaliczni sprzedawcy), tudzież zakłady i związki zajmujące się rozdziałem piwa dla swoich członków, wreszcie osoby przechowujące piwo należące do powyższych przedsiębiorstw obowiązane są zgłosić w ciągu trzech dni zapasy w ilości przekraczającej 100 litrów piwa, pozostające w ich posiadaniu w dniu wejścia w życie rozporządzenia, celem dodatkowego opodatkowania, podając przytem miejsce swego zamieszkania względnie miejsce przechowania piwa. Zapas piwa przekraczający 100 litrów ulega dodatkowemu opodatkowaniu w całości t. j. bez potrącenia rzeczonych ilości (100 litrów). Dodatkowy podatek wynosi 45,000 marek od hektolitra piwa. Podatek od piwa może być przez Izbę skarbową kredytowany najwyżej na okres 3 miesięcy z zastrzeżeniem 12 proc. w stosunku rocznym.

Podatek od kwasu octowego.

Na mocy rozporządzenia rady ministrów z dn. 3 lipca zapasy kwasu octowego znajdujące się w dniu wejścia w życie rozprządzenia poza wytwórnią kwasu octowego lub składu celnego, podlegają dodatkowemu opodatkowaniu w wysokości 3000 mk. za 1 klg. kwasu bezwodnego. Od dodatkowego opodatkowania wolne są zapasy kwasu octowego poniżej 1 kilograma mocy 80 proc.

Zgłaszający zapasy winni uiścić przypadający dodatkowy podatek w ciągu dni trzech, licząc od dnia doręczenia wymiaru pod grozą przymusowego ściągnięcia i zwrotu kosztów wraz z odsetkami zwłoki.

Różne. Różne.

Podatek przemysłowy.

W przepisach wykonawczych do ustawy z dnia 14 maja 1923 r. w przedmiocie państwowego podatku przemysłowego, podane są ważne wyjaśnienia do art. 3 tej ustawy, zawierającego wykaz jednostek zwolnionych od podatku, a mianowicie od podatku zwolnione są państwowe koleje żelazne wraz z urządzeniami i przedsiębiorstwami, związanemi z eksploatacją lub budową tych kolei. Natomiast podlegają podatkowi utrzymywane zarówno przez towarzystwa prywatne jak i przez związki samorządne koleje żelazne z tracją parową, elektryczną lub konną, a w tej liczbie kolejki miejskie i podmiejskie oraz tramwaje.

Do przedsiębiorstw użyteczności publicznej zwolnionych od podatku, zalicza się wodociągi i kanalizacje, szpitale, laboratorja do badania produktów, zakłady dezynfekcyjne, łaźnie, kąpieliska oraz rzeźnie. Natomiast podlegają opodatkowaniu wszelkie prowadzone przez związki samorządne przedsiębiorstwa o charakterze zarobkowych jak np. hurtownie, sklepy, piekarnie, jakoteż nie służące wyłącznie na potrzeby związków samorządnych cegielnice, kamieniołomy i t. p. Od podatku przemysłowego zwalnia ustawa przemysł ludowy, wykonywany zarówno przez mieszkańców wsi jak i przez mieszkańców miast, pod warunkiem, że przemysł ten jest wykonywany tylko ubocznie przy innem zajęciu lub zawodzie stałym, względnie tylko w pewnych porach roku. Wolne od podatku będzie np. garncarstwo lub szewstwo uprawiane przez mieszkańców wsi w chwilach wolnych od zajęć, wyrób prostych zabawek z drzewa, prowadzony w chwilach wolnych od pracy przez stolarza zamieszkałego w mieście i stale zatrudnionego w fabryce itp. Od podatku zwolnieni są również rybacy, posiadający gospodarstwa rolne względnie domostwa we wsiach nadbrzeżnych, którzy sezonowo trudnią się połowem ryb.

O unarodowienie Górnego Śląska.

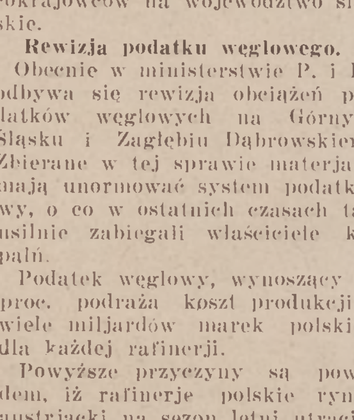
Na obszarze województwa śląskiego daje się zauważyć dążenie do masowego nabywania nieruchomości przez żywioły obcokrajowe, nieprzychylnie usposobione do narodowości i Państwa Polskiego. Żywioły te, posiadając walutę wysokowartościową, podbijają ceny nieruchomości na niekorzyść obywateli polskich. Wytwarzająca się w ten sposób konkurencja ogromnie utrudnia żywiołowi polskiemu osiedlania się na obszarze woj. śląskiego. Jedynym skutecznym środkiem przeciwko niepożądanemu objawowi wzmagania się na Śląsku żywiołów obcych byłoby rozciągnięcie na obszar woj. śląskiego obowiązującej ustawy z dn. 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez obcokrajowców. (Sejm śląski na posiedzeniu z dn. 9 stycznia 1925 r. uznał konieczność ograniczenia obcokrajowców w nabywaniu nieruchomości). Wobec tego minister skarbu zwrócił się do rady ministrów z wnioskiem przedłożenia sejmowi projektu ustawy w przedmiocie rozciągnięcia mocy obowiązującej ustawy z dn. 24 marca 1920 r. o nabywaniu nieruchomości przez obcokrajowców na województwo śląskie.

Rewizja podatku węglowego.

Obecnie w ministerstwie P. i H. odbywa się rewizja obciążeń podatków węglowych na Górnym Śląsku i Zagłębiu Dąbrowskiem. Zbierane w tej sprawie materjały mają unormować system podatkowy, o co w ostatnich czasach tak usilnie zabiegali właściciele kopalń.

Podatek węglowy, wynoszący 20 proc. podraża koszt produkcji o wiele miljardów marek polskich dla każdej rafinerji.

Powyższe przyczyny są powodem, iż rafinerje polskie rynek austrjacki na sezon letni utraciły i istnieje możliwość, iż w danych warunkach także i na przyszłość zostaną one wyparte z rynku austrjackiego, który dla nich stanowił dawniej bardzo poważne pole zbytu.

Polska ustawa patentowa.

Od dość dawna daje się odczuwać u nas brak ustawy patentowej. Swojego czasu ministerjum przemysłu i handlu zgłosiło odpowiedni projekt do Sejmu Ustawodawczego. Projekt ten spotkał się z bardzo stanowczemi zarzutami ze strony przedstawicieli przemysłu i handlu i wogóle załatwiony przez sejm ustawodawczy nie został.

Projekt swój ministerjum przemysłu i handlu skierowało do komisji kodyfikacyjnej Rzeczypospolitej Polskiej, gdzie sprawę tę ujęła sekcja prawa handlowego.

Obecnie projekt ustawy p. t. „Projekt ustawy o patentach, wzorach i znakach towarowych“ jest już przygotowany i prawdopodobnie w niedługim czasie wpłynie do laski marszałkowskiej. Według projektu ustawy, patent daje prawo korzystania z wynalazku w Polsce w sposób przemysłowy przez lat 15. Zasady naukowe i wynalazki nie wykorzystywane w przemyśle nie podlegają opatentowaniu.

Od prawa otrzymywania patentu wyłączone są wynalazki, których stosowanie byłoby sprzeczne z prawami obowiązującemi lub dobremi obyczajami, dalej od prawa patentu wyłączone są środki żywnościowe, lekarstwa itp. środki, otrzymywane sposobem chemicznym, co jednak nie wyklucza od prawa do patentu sposobu wytwarzania tych środków. Poza tem moc patentu udzielonego na pewien sposób wytwarzania rozciąga się i na przedmioty bezpośrednio tym sposobem wytwarzane.

Do patentu posiada prawo wynalazca lub jego prawny zastępca.

Pracownicy przedsiębiorstw mają prawo do uzyskania patentu na dokonany przez siebie wynalazek, jeżeli jednak zaangażowani zostali do pracy nad wynalazkiem, to prawo do patentu służy przedsiębiorcy.

Projekt ustawy o patentach, wzorach i znakach zawiera około 170 artykułów, w których przewidziane są wszelkie sprawy, związane z zagadnieniami patentowemi na terenie Rzeczypospolitej, jak również przewidziany jest stosunek do wynalazków zagranicznych, szczególnie przepisy w sprawie otrzymania patentu i t. d.

Zarobki robotnicze.

Międzynarodowe biuro pracy komunikuje: Międzynarodowe biuro pracy przeprowadziło badania nad rozwojem siły nabywczej zarobków robotniczych w poszczególnych krajach od 1914 do 1922 roku. Badania te nie miały na celu przeprowadzenia porównania zarobków pod względem liczbowym, lecz obliczenie istotnej siły nabywczej zarobków w porównaniu z ogólnym poziomem cen. Główne wyniki ankiety, przeprowadzonej przez biuro są następujące:

Siła nabywcza zarobków wzrosła w porównaniu z r. 1914 w Szwecji, w Norwegji, w Danji, w Holandji i w Australji. Siła nabywcza utrzymała się mniej więcej na tym poziomie, co przed wojną: w Anglji, we Francji, w Belgji, we Włoszech, w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej, w Kanadzie i w Afryce Południowej; w Europie centralnej, a zwłaszcza w Niemczech, w Austrji, oraz w Bułgarji siła nabywcza zarobków robotniczych zmniejszyła się naogół.

Zaznaczyć trzeba, że rozwój zarobków różni się nietylko w zależności od państwa, lecz również w zależności od gałęzi przemysłu; wobec czego wyniki powyższe są tylko średnie, a znaczne odchylenia mogą się zdarzyć w poszczególnych przemysłach.

Znamienne jest również, że w państwach, w których w ostatnich latach zaznaczyła się zniżka cen, zarobki robotników niewykwalifikowanych obniżyły się bardziej, niż zarobki specjalistów. W przeciwstawieniu do tego różnica między zarobkami robotników wykwalifikowanych a niewykwalifikowanych zmniejszyła się bardzo w krajach, w których drożyzna wzrasta, a zwłaszcza w Niemczech i w Austrji. Niemal we wszystkich państwach występuje zjawisko, że siła nabywcza zarobków zmniejsza się w okresach wzrostu drożyzny, podnosi się zaś w okresach zniżki drożyzny, co tłómaczy się faktem, iż dostosowywanie zarobków do drożyzny nie idzie nigdy bezpośrednio za ruchem cen; dostosowanie się takie następuje dopiero po pewnym okresie czasu, podczas którego robotnicy tracą w okresach wzrostu cen, zarabiają zaś w okresie spadku cen.

W ten sam sposób wytłumaczyć można powszechne zjawisko, że po okresie zwyżki cen zarobki wzrastają naogół jeszcze przez pewien okres mimo stabilizacji cen i że, odwrotnie, po okresie zniżki cen, zarobki zmniejszają się jeszcze przez pewien czas, chociaż spadek się skończył.

Międzynarodowa konferencja celna.

Gdy w związku z sytuacją polityczną i gospodarczą państw europejskich, jaka się wytworzyła po wojnie światowej sprawa uregulowania międzynarodowych stosunków handlowych nabrała pierwszorzędnego znaczenia. Międzynarodowa Izba Handlowa zajęła się problemem uproszczenia reglamentacji celnej i zogniskowawszy całą akcję przeprowadzoną w tym kierunku uchwaliła na kongresie, który odbył się w Rzymie w dniach 18—25 marca 1923 r. szereg rezolucji, przeznaczonych jako materjał dla trzeciego kongresu reglamentacji celnej, który zabrać się ma w Paryżu w ciągu miesiąca lipca 1923 r.

Wobec tego, że jedną z głównych przeszkód, utrudniających obrót handlowego urzędu państwowego są formalności celne, często kroć nadmierne, zbędne lub dowolne, Rada Ligi Narodów postanowiła zwołać w październiku 1923 r. do Genewy międzynarodową konferencję celną dla naradzenia się nad sposobem uchylenia takich formalności i uproszczenia reglamentacji celnej, obowiązującej w różnych państwach za pomocą akcji, którą czy to odosobnionej, czy to zbiorowej według pewnego ustalonego wspólnie programu należało przeprowadzić.

Konferencja ma się ograniczyć wyłącznie do rozpatrzenia formalności celnych z wykluczeniem wszelkich zagadnień z zakresu polityki taryfowej lub handlowej. W konferencji mają wziąć udział reprezentanci rządowi państw, wchodzących w skład Ligi Narodów, a nadto przedstawiciele rządu Rzeszy niemieckiej, Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej, Meksyku i państw podrownikowych.

Międzynarodowa Izba Handlowa, jako przedstawicielka sfer interesowanych dopuszczona będzie do udziału w konferencji z głosem doradczym, co zapewni skoordynowane akcji przez nią rozpoczętej z akcją Ligi Narodów.

Program konferencji obejmującej 10 tez ustalony został przez Komitet Ekonomiczny Ligi Narodów wspólnie z komisją ekspertów na zebraniach, które odbyły się w Genewie w ciągu miesiąca marca i maja.

ANGLJA.

Budżet angielski.

Izba Gmin przyjęła 5 lipca budżet w trzeciem czytaniu 249 głosami przeciw 145.

W czasie dyskusji budżetowej sekretarz finansów w ministerstwie skarbu, Hicks, udzielił Izbie Gmin bardzo ciekawych wyjaśnień o położeniu finansowem Oświadczył on mianowicie, że wydatki państwowe w Anglji od r. 1918 stale się zmniejszały. W roku budżetowym 1918—1919 wynosiły wydatki 3 miljony 146 tysięcy funtów, w roku 1919—1920 2 miljony 38 tysięcy funtów, w roku budżetowym 1920—22 1 miljon 146 tysięcy funtów, w roku 1922—1923 968 tysięcy funtów, w roku 1923—1924 zaś została do budżetu wstawiona pozycja wydatków w wysokości 875 tysięcy funtów. Liczba urzędników państwowych została od czasu zawieszenia broni zmniejszona o 113 tysięcy i wynosi obecnie już tylko o 3 tysiące więcej aniżeli przed wojną. Angielskie długi państwowe wynoszą obecnie 800 miljonów funtów w stosunku do jednego i pół miljarda w czasie zawieszenia broni. Anglja zapłaciła wszystkie swoje długi państwowe, z wyjątkiem długów w Ameryce.

Spadek cen hurtowych w Anglji.

Sfery przemysłowe angielskie są silnie zaniepokojone spadkiem cen hurtowych na różne towary. W związku z tem „Times" stwierdza, że jest to zjawisko nader niepożądane i spowodowane brakiem zapotrzebowania na towary angielskie w krajach kontynentalnych, wywołanym spadkiem waluty i kredytu w Europie. Fakty te wskazują jasno na zależność sytuacji ekonomicznej Anglji od równowagi ekonomicznej na kontynencie.

Kapitały angielskie a Rosja.

Do Petersburga przybyła grupa angielskich kapitalistów celem nawiązania petraktacji dla otrzymania koncesji leśnych i prawa połowu ryb na wybrzeżu Murmanskiem.

Handel zagraniczny Anglji.

Według danych statystycznych, ogłoszonych przez angielską izbę dla handlu i przemysłu, import angielski za miesiąc czerwiec zmniejszył się nieznacznie w stosunku do poprzedniego miesiąca, zato eksport wyraża się za miesiąc czerwiec zwyżką 8 miljonów funtów sterlingów.

FRANCJA.

Pożyczka francuska dla Jugosławji.

Izba zajmowała się 12 lipca sprawą kredytów 300 miljonów franków dla Jugosławji. Senator Morippi protestował przeciwko temu, oświadczając, że kredyty te skierowane są przeciwko rządowi sowieckiemu. Wnioskodawca zwrócił uwagę na sympatję Serbji dla Francji i dodał, że chodzi tu o pomoc w odbudowie kraju, który bohatersko walczył po stronie Francji i cierpiał tyleż, co i ona. Poincare oświadczył, że nie chodzi tutaj o przygotowania przeciwko Rosji, gdyż Serbja ma oprócz Rosji jeszcze innych sąsiadów, którzy mimo układu nie są rozbrojeni.

WŁOCHY.

Stosunki finansowe włosko-rumuńskie.

Rumuński minister skarbu Stefan Bratianu, brat prezydenta ministrów, odbył szereg konferencji z przedstawicielami banków włoskich i z ministrami skarbu, jakoteż przemysłu. Konferencje te dotyczyły stosunków finansowych włosko-rumuńskich. Bratianu proponował eksploatację bogactw naturalnych Rumunji przez Włochy wzamian za pomoc finansową. Dziennik „Epoca“ donosi, że Bratianu domaga się moratorjum dla bonów skarbowych rumuńskich, któremi zapłacono dostawcom i bankom włoskim za towary włoskie.

Traktat handlowy włosko-austrjacki.

Dziennik urzędowy włoski ogłasza dekret królewski, wprowadzający w życie traktat handlowy włosko-austrjacki.

STANY ZJEDNOCZONE.

Bilans handlowy Stanów Zjedn. Północnej Ameryki

wykazuje po raz pierwszy od 1914 r. deficyt. W pierwszych czterech miesiącach r. b. import przewyższał eksport o 88,894,000 dolarów. Zgodnie z depeszą „Guaranty Trust Co.“ tendencja ta jeszcze się zwiększyła w maju, gdyż deficyt w ciągu tego jednego miesiąca doszedł do 51 milj. wobec 26 milj. dolarów w kwietniu r. b. Początki ujemnego bilansu handlowego St. Zjedn. dają się zauważyć już od 1921 r. w r. 1921 nadwyżka eksportu była +1795 milj. dolarów, w r. 1922 nadwyżka +719 miljonów. W pierwszych pięciu miesiącach 1923 r. wynik —137 miljonów, czyli że w r. b. import przewyższył eksport o 137 miljonów dolarów. Przyczyny tego zjawiska należy szukać w tem, że zniszczona wojną Europa oddała Ameryce część swego złota, a równocześnie zmniejszyła znacznie swe zakupy w Ameryce. Obecnie, aby zdobyć kompensacyjne rynki zbytu, Ameryka zwraca swą akcję handlową na Turcję i Daleki Wschód.

NIEMCY.

Stinnes w bankach.

Stinnes, który opanował większą część przemysłu niemieckiego, zaczyna działalnością swoją obejmować także banki. Pierwszy krok w tym kierunku uczynił, nabywając niemal jedną trzecią akcji Niemieckiego Towarzystwa Handlowego (Berliner Handelsgesellschaft). Obecnie Stinnes przystąpił do wykupienia „Bankverein“ w Barmen, który jest największym prowincjonalnym Bankiem Niemieckim. O wielkości tego banku świadczy fakt, że ma on 133 odziały i agentury, głównie w Nadrenji i Westfalji. Finansuje on głównie mały przemysł żelazny i włókienniczy. Pozostaje w stosunkach z największemi niemieckiemi bankami prowincjalnemi tak, iż Stinnes będzie miał wpływ także na te banki.

Niemiecko-rosyjskie pertraktacje w sprawie układu konsularnego

toczą się w Berlinie i mają być ukończone w najbliższym czasie. Obie strony wypowiedziały zasadniczą zgodę co do układu w sprawie dostaw zbożowych. Podobno upłynie kilka miesięcy, zanim zawarty zostanie układ handlowy niemiecko-rosyjski. Przedwstępne pertraktacje toczą się już obecnie w Moskwie.

Rynek naftowy w Austrji.

Polepszenie się konjunktury niektórych gałęzi przemysłu austrjackiego, w pierwszej linji żelaznego i maszynowego w pierwszym kwartale b. r. miało ten skutek, iż zapotrzebowanie produktów naftowych, używanych w przemyśle (benzyny, smarów, olejów etc.) wzrosło. Ogromnie silna konkurencja Rumunji i koncernu Stinnes'a, który operuje w wielkich ilościach na targu wiedeńskim benzyna rosyjska sprawiła, iż rafinerje polskie wyparte zostały prawie zupełnie z targu austrjackiego, zwłaszcza o ile chodzi o naftę, benzynę i olej gazowy. Tylko olej maszynowy z rafinerji polskiej znalazł tutaj zbyt, lecz w stosunkowo małych ilościach i przy bardzo obniżonych cenach, gdyż konsumenci dają pierwszeństwo olejom amerykańskim, zawierającym mało parafiny. Zdaniem wybitnych znawców stosunków wiedeńskich na rynku naftowym, warunki konkurencyjne rafinerji polskich przedstawiają się, o ile chodzi o zbyt w Austrji, wprost katastrofalnie. Rumunja korzysta z tańszej daleko drogi wodnej, tak, że produkty rumuńskie obciążone są daleko mniejszym frachtem, niż polskie. Nadto rafinerje rumuńskie, dzięki wysokim cłom ochronnym, nakładanym na wszystkie produkty naftowe, są w możności oferować swoje produkty nawet loco granica o wiele taniej, niż rafinerje polskie. Na dowód jak ogromnie niskie cła pobiera Polska przy imporcie produktów naftowych, wystarcza powołać się na przykład Czechosłowacji, która od 1-go kg. nafty, benzyny lub oleju gazowego pobiera tytułem cła surtaksy i podatek konsumcyjny w wysokości koron czeskich 1,16, czyli 1620 mp. Ogromny ciężar dla rafinerji polskich przedstawia podatek węglowy, opłacany za węgiel górnośląski, który jedynie posiada potrzebną ilość kalorji, jako środek opałowy dla użytku rafinerji naftowych.

CZECHOSŁOWACJA.

Układ handlowy angielsko-czesko-słowacki.

Prezydent Izby handlowej londyńskiej złożył wczoraj w Izbie Gmin deklarację, w której oświadczył, iż zawarty w tych dniach traktat handlowy między Anglją i Czechosłowacją ma na celu ułatwienie stosunków handlowych między obu krajami i zawarty został na warunkach wysoce zadawalających obu kontrahentów. Przedstawiciel rządu oświadczył, iż tak pomyślnemu obrotowi rzeczy wielce sprzyjała obecność w Londynie dra Penesza.

№ 14 Adres Redakcji i Administracji: Koszykowa 7, tel. 250-85.

Sytuacja gospodarcza we Włoszech.

Bilans handlowy. W swem eksposee, wygłoszonem niedawno w parlamencie, minister de Stefani wspomniał o poprawie bilansu handlowego włoskiego. Ze statystyk celnych, które zamykają rok 1922, wynika, że aczkolwiek przywóz w grudniu 1922 roku (1,915,935,737 lir) przekroczył sumę przywozu za grudzień 1921 o 37 miljonów, jednak nadwyżka ta jest sowicie pokryta nadwyżką wywozu 156 miljonów (1,009,965,428 w grudniu 1922, zaś 854,182,817 w grudniu 1921 r.).

W całości, cyfry za 1922 wykazują w stosunku do 1921 zmniejszenie się przywozu o 1½ miljarda (z 17,266,621,940 za rok 1921 na 15,726,730,924 za rok 1922) i wzrost wywozu przeszło o miljard (z 8,275,006,061 z 1921 r., na 9,297,116,589 z 1922 r.).

W ten sposób deficyt handlowy, który w roku 1921 wynosił prawie 9 miljardów, został zredukowany w roku 1922 do 6 miljardów 400 miljonów.

Bezrobocie. Bezrobocie zmniejszyło się w 1922 r. w porównaniu do 1921 r.

Cyfra bezrobotnych na 1 stycznia 1923 wynosiła 381,968, podczas gdy 1 stycznia 1922 liczono ich 541,775.

Włoska polityka naftowa, która pod nowym rządem wykazuje wzmożoną ruchliwość, zwróciła się ku Albanji.

W marcu r. b. porlament albański dyskutował nad koncesją, udzieloną w marcu 1922 towarzystwu D'Arcey Exploation, która jest emanacją Anglo-Persian Oil Co. Pomimo presji wywieranej przez posła angielskiego w Tirano, parlament albański tej koncesji nie ratyfikował, rozumiejąc, że nie chodzi w niej o eksploatację, lecz o zagwożdżenie tejże.

Natomiast wcześniejsze oferty włoskie mają większe szanse urzeczywistnienia, gdyż bliska Albanja byłaby bardzo dla Włoch pożądanym dostawcą ropy.

Włoski „Sindacato Nazionale Combustibili“ zażądał koncesji 2,000 hektarów, obowiązując się zbudować kolejki i dając poważne gwarancje bankowe.

Z tym syndykatem konkuruje oferta Rockefellera, obiecująca pożyczkę skarbowi albańskiemu.

Ponieważ poszukiwania nafty we Włoszech (ostatnio w Abruzzach) nie rokują poważniejszych rezultatów, przeto polityka naftowa włoska znów się zwraca na drogę umów międzynarodowych i w kierunku konocesji granicznych.

Z naszego jednak układu naftowego z Włochami nic dotąd konkretnego nie wynika.

„Consorzio Mercantile Italiano“ (Federacja Kooperatyw Faszystowskich), które się początkowo koncesjami naftowemi w Galicji zaintetresowały, obecnie reflektuje w pierwszym rzędzie na węgiel śląski.

Węgiel. Rozszerzanie się okupacji francuskiej nad Renem i ostatnie strajki górników w Anglji wzbudziły obawy, że wkrótce koleje i przemysł włoski mogą się znaleźć bez opału.

Są to płonne obawy, gdyż już w lutym koleje włoskie, zaopatrujące również prze-

myśl, poczyniły znaczne zapasy węgla, które starczyć mogą na kilka miesięcy nawet przy zupełnem ustaniu przywozu węgla niemieckiego.

Dzięki skasowaniu całego szeregu pociągów i przywrócenia premji dla maszynistów za oszczędność na węglu, oszczędzono w ciągu 1-go kwartału r. b. 160 tysięcy tonn węgla w stosunku do 1-go kwartału roku zeszłego.

Kapitał zagraniczny we Włoszech. Z inicjatywy senatora Achille Loria powstał komitet propagandy założenia Instytutu Międzynarodowego Przedsiębiorców Zagranicznych we Włoszech.

Inicjatywa ta powstała na tle kontraktów z zagranicznemi delegacjami na ostatni kongres Izby Handlowej Międzynarodowej w Rzymie.

Na posiedzeniu Komitetu w Rzymie w dniu 14 kwietnia wybrano komisję wykonawczą celem przystąpienia do utworzenia Instytutu, który ma na celu zachęcanie kapitału obcego do inwestycji we Włoszech przez odpowiednią propagandę, przez łączenie oddzielnych inicjatyw, przez koordynację poszczególnych wysiłków, etc.

Kwestja mieszkaniowa. Dekret z 8 marca 1923 Nr. 695 uwalnia na lat 25 od podatku budowlanego i od odnośnych podatków prowincjonalnych i komunalnych wszelkie budynki, należące bądź do osób prywatnych, bądź do towarzystw i kooperatyw, a przeznaczone na mieszkania, hotele, biura lub sklepy, jako też i nadbudówki tymże celom służące, z warunkiem, że odnośna budowa winna być rozpoczętą i wykończoną w terminie między 5 lipca 1919 a 31 grudnia 1926 r.

Powyższa ulga rozciąga się do 30 lat na budowle w anglomeracjach ponad 10 tysięcy mieszkańców, a budowanych bez żadnych subwencji rządowych bezpośrednich lub pośrednich.

Cukier. Rada Ministrów z 1 maja r. b. postanowiła znieść cło od cukru, wynoszące 120 lirów za centnar.

Decyzja ta spotkała się z ogólnem uznaniem, gdyż dzięki niej cena cukru na rynku wewnętrznym spadnie o 1/3, nie szkodząc bynajmniej interesom krajowego cukiernictwa, a redukując jedynie nieuzasadnione i nieuprawnione zyski, opierające się na nadmiernej protekcji.

Traktat włosko-austrjacki. W dniu 28 kwietnia r. b. podpisany został w Rzymie traktat handlowy włosko-austrjacki.

Jednocześnie z traktatem podpisane zostały dwie umowy: jedna dotycząca tranzytu handlowego austrjackiego przez Tryest, druga — regulująca stosunki ekonomiczne w pasie pogranicznym obu państw.

Traktat handlowy zawarty jest na jeden rok z 6-cio miesięcznem wypowiedzeniem i z możnością prolongaty. *K. C.*

Artykuł p. T. W. p. t. „Waluta Gdańska" przeznaczony do Gazety Giełdowej i Losowań znajduje się na str. 381.

Szanownych Prenumeratorów, zalegających w opłacie prenumeraty prosimy o wpłacenie należności za kwartał III. Złp. 4.

1 Złp. stosownie do rozp. p. Ministra Skarbu od 30/VII wynosi Mk. 25.000 do czasu nowego rozporządzenia

KRONIKA AKCYJNA

SPÓŁKI NOWOPOWSTAJĄCE

„Domus," Budowlana S-ka Akcyjna. — Siedziba w m. st. Warszawie. Kapitał zakładowy mk. sto miljonów, podzielonych na 10,000 akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: „Włocławska Fabryka Papieru," Edmund Ryczywolski, Stanisław Szczygielski.

Polsko-Amerykańska Sp. Akc. „Southern Trade." — Siedziba w m. st. Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 300 miljonów, podzielonych na 30 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: George W. Twynham, F. C. Woodard, P. Kowalski, Władysław Dropiowski.

Fabryka Wyrobów Sukiennych „Ch. Rubin." — Siedziba w Tomaszowie Mazowieckim. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10.000. Założyciele: Ch. i Hirsz Rubin, Izaak Weksler.

„Bracia Thonet" Fabryka Mebli w Radomsku. — Siedziba w Nowo-Radomsku. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10 tysięcy. Założyciele: Teodor Thonet, Andrzej Payser, Bolesław Funkiewicz, Marek Kuratowski.

T-wo Handlowo-Przemysłowe „Żelazo-Blacha" w Warszawie. — Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tysięcy akcji art. nom. po mk. 10,000. Założyciele: T-wo Handlowo-Przem. „Blacha," Sp. z ogr. odp., Jerzy Iwanowski, Karol Tołłoczko.

Zakłady Przemysłu Szklanego w Krakowie. — Siedziba m. Kraków. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielony na 20 tysiąy akcji po mk. 10,000. Założyciele: Polski Bank Handlowo-Przemysłowy w Krakowie, Zakłady Przemysłowe B. T. H. „Industrja" w Krakowie, Jan Jędrzejewicz, dr. Hieronim Jurczyński, prof. Tomasz Lulek, inż. Juljan Treutler, dr. Karol Kruszyński, dr. Wiktor Medwecki, inż. Jerzy Dzierżanowski.

Sp. Akc. „Płótno." Siedziba m. Lwów. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów, podzielonych na 20 tys. akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Aleksy Pawluk, Michał Kaczmar, Piotr Szerko, Jakób Jackiewicz, ks. Antoni Kaznowski, Jan Haftkowicz, ks. Teodor Matejko, Andrzej Kornella, Marja Pawluk, Rodion Kowalski, Walerja Sałahub.

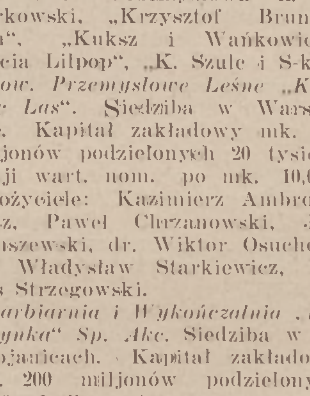
Pierwsza Krajowa Fabryka Spirytusu i Drożdży Spirytusowych, przedtem Jan bar. Götz-Okocimski. — Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 100 miljoów, podzielonych na 200 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 500. Założyciele: Jan Götz-Okocimski i Bank Małopolski w Krakowie.

Biuro Techniczno-Handlowe Inżynierów w Lublinie. — Siedziba w m. Lublinie. Kapitał zakładowy 200 miljonów mk., podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 10,000 wart. nom. Założyciele: Stefan Andrunas, inż. Kazimierz Danowski, Lucjan Fabianowski, dr. Tomasz Kożuchowski, inż. Aleksander Mieszanowski, inż. Włodzimierz Rygieł, Jerzy Sierociński, Piotr Zubowicz.

Sp. Akc. dla Handlu Rurami. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów podzielonych na 20 tysięcy akcji (4.000 akcji imiennych, uprzywilejowanych i 16.000 akcji na okaziciela) wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: „Elibor" S-ka Akc. Handlowo - Przemysłowa Ł. J. Borkowski, „Krzysztof Brun i Syn", „Kuksz i Wańkowicz", „B-cia Lilpop", „K. Szulc i S-ka".

Tow. Przemysłowe Leśne „Kruszec Las". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów podzielonych 20 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Kazimierz Ambrożewicz, Paweł Chrzanowski, Jan Kruszewski, dr. Wiktor Osuchowski, Władysław Starkiewicz, Feliks Strzegowski.

Farbiarnia i Wykończalnia „Dobrzynka" Sp. Akc. Siedziba w m. Pabjanicach. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów podzielonych 8,000 akcji wart. nom. po mk. 25,000. Założyciele: Agnieszka Marja Hadzian, Ksenia Knothe, Wilma Sokołowska, Teodor Hadzian i Karol Artur Fulde.

Zjednoczone Ziemiańskie Mleczarnie Parowe w Warszawie. Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów podzielonych na 20 tysięcy akcji po mk. 10,000 nom. wart. Założyciele: Zygmunt Brudziński, Stanisław Janicki i Daniel Janasz.

Tow. Ubezpieczeń „Wilja". Siedziba w Wilnie. Kapitał zakładowy mk. 400 miljonów podzielonych na 40 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Leonard Bobiński, Ludwik Uniechowski, Hipolit Gieczewicz, Jerzy hr. Czapski, Karol Wagner.

Galicyjskie Górnicze Tow. Akc. Naftowe. — Siedziba we Lwowie. Kapitał zakładowy mk. 1,400,000 podzielonych na 5,000 akcji wart. nom. po 280.

Tow. Wyrobów Wełn. Maksymiljan Szyffer w Łodzi. — Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 100 miljonów podzielonych na 10 tysięcy akcji po 10,000 mk. Założyciele: Maksymiljan, Irma i Feliks Szyfferowie.

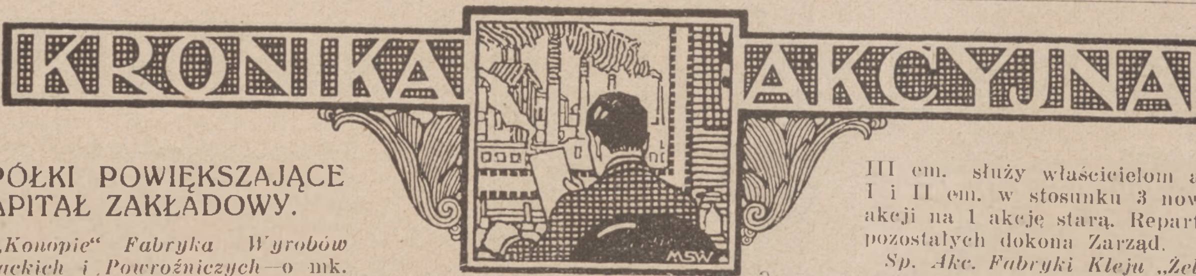
„Manufaktura". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 10 miljonów podzielonych na 10 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 1000. Założyciele: Adolf Nippe, Saul Rapaport, Abraham Rosenzweig.

Tow. Wydawnicze „Dziennik Płocki". Siedziba w Płocku. Kapitał zakładowy mk. 200 miljonów podzielonych na 800 akcji wart. nom. po mk. 250,000. Założyciele: Tadeusz Sułowski, Marek Zygm. Kozielski i Kazimierz Miecznikowski.

„Polska Szklarnia". Siedziba w Sosnowcu. Kapitał zakładowy mk. 250 miljonów podzielonych na 25 tysięcy akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założ.: „Polska Szklarnia" Sp. z ogr. odp. w Sosnowcu, Bank Przemysłowców, Tow. Akc. Oddz. w Sosnowcu, Henryk Siwczyński.

Łódzkie Handlowe Tow. Włókiennicze. Siedziba w Łodzi. Kapitał zakładowy mk. 375 miljonów podzielonych na 37,500 akcji wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Włodzimierz Horodyński, Jakób Klarman, Józef Rapaport.

Tow. Transportowo - Celne „H. Karpiński". Siedziba w Warszawie. Kapitał zakładowy mk. 250 miljonów podzielonych na 25 tysięcy akcji imiennych (5 tysięcy uprzywilejowanych i 20 tysięcy zwykłych imiennych) wart. nom. po mk. 10,000. Założyciele: Hipolit i Tadeusz Karpińscy, Zygfryd Kiedrowski i Stanisław Zajączkowski.

SPÓŁKI POWIĘKSZAJĄCE KAPITAŁ ZAKŁADOWY.

„Konopie" Fabryka Wyrobów Tkackich i Powroźniczych — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 400 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji VI em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI emisji służy właścicielom emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5000.

T-wo Przem.-Handlowe Block-Brun — o mk. 70 miljonów czyli do mk. 100 miljonów, drogą wypuszczenia 14,000 akcji II em. wartości nominalnej po mk. 5000 — o dalsze 100 miljonów drogą wypuszczenia 20,000 akcji III em. wart. nom. mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji II i III emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5050.

Polski Syndykat Rolniczy — o mk. 180 miljonów czyli do mk. 210 miljonów drogą wypuszczenia 18 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. mają właściciele akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 15,000.

Stalownia Krośno-Polanka — o mk. 50 miljonów czyli do mk. 100 miljonów, drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom pierwszej emisji, w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1,200.

Zakłady Przemysłu Zapałczanego „Płomyk" — o mk. 700 miljonów czyli do mk. 1 miljarda, drogą wypuszczenia 700 tysięcy akcji III em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1,150.

Częstochowskie Zakłady Wyrobów Włókienniczych „Stradom" — o mk. 80 miljonów, drogą przewalutowania wartości książkowej majątku Spółki, wskutek czego będą wydane akcjonarjuszom bezpłatnie 5 akcji po 5000 mk. na każdą starą akcję.

Lesienicka Fabryka Drożdży Prasowanych i Spirytusu — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 350 miljonów, drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji III em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku trzech nowych akcji na 5 dotychczasowych po cenie nominalnej mk. 1000.

T-wo Cukrowni i Rafinerji „Milejów" — o mk. 2,256,000,000 czyli do mk. 2,400,000,000, drogą przewalutowania wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje wart. nom. mk. 3,750 będą przestemplowane na akcje nom. wart. mk. 62,500, zaś akcje nom. wart. mk. 15,000 na mk. 250,000.

Bank Dyskontowy we Lwowie — o mk. 217 miljonów czyli do mk. 224 miljonów, drogą emisji 775,000 nowych akcji wart. nom. po mk. 280. Pierwszeństwo do nabycia nowych akcji służy właścicielom starych w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 333.

Sp. Akc. Handlu Towarami Włókinstemi „Tkanina" — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 200 miljonów, drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji IX emisji nom. wart. po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji IX em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 750.

Fabryka „Wata" — o mk. 50 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 10 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 5000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 5,500.

Fabryka Mechanicznego Wyrobu Obuwia „But" w Radomiu — o mk. 50 miljonów czyli do mk. 100 miljonów, drogą wypuszczenia 50 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1,100.

T-wo Akc. dla Przemysłu Spirytusowego i Chemicznego — o mk. 10 i pół miljona czyli do mk. 31 i pół miljona, drogą wypuszczenia 75 tysięcy akcji VI em. wart. nom. po mk. 150. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 800.

Sp. Akc. „Nakło" — o mk. 76 miljonów czyli do mk. 100 miljonów, drogą wypuszczenia 15,200 akcji III em. wart. nom. mk. 5000. Pierwszeństwo do nabycia 14,400 akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 3 nowych akcji na 1 akcję starą. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Sp. Akc. Fabryki Kleju „Żelatyna" — o mk. 45,854,100 czyli do mk. 61,138,800, drogą wypuszczenia 169,830 akcji VI em. wart. nom. po mk. 270. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku trzech nowych akcji na jedną starą po cenie emisyjnej mk. 320.

S. W. Niemojowski, Fabryka Papieru i Wyrobów z Papieru — o mk. 210 miljonów czyli do mk. 310 miljonów, drogą wypuszczenia 210 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom dawnych w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 5000. Pozostałe 10 tysięcy akcji są przeznaczone w połowie dla założycieli, w połowie zaś dla personelu S-ki.

T-wo Wyrobów Dzianych i Pończoszniczych „Trykot" — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 220 miljonów, drogą wypuszczenia 200 tys. akcji wart. nom po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji nowej emisji służy właścicielom dawnych w stosunku na jedną akcję starą 10 nowych po cenie emisyjnej mk. 1,200.

Żywiecka Fabryka Papieru — o mk. 30 miljonów czyli do mk. 100 miljonów, drogą przewalutowania książkowej wartości majątku S-ki, wskutek czego dotychczasowe akcje wart. nom. mk. 7000 będą przestemplowane na akcje nom. wart. mk. 10,000.

Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych H. Kolberg i S-ka — o mk. 160 miljonów czyli do mk. 200 miljonów, drogą wypuszczenia 16 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 10 tysięcy. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 10,000.

„Chrześcijański Dom Handlowo-Przemysłowy", Bronisław Jagoda, Ryszard Pfeiffer i S-ka — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 300 miljonów drogą wypuszczenia 10 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia 50 proc. akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 11,000. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Tow. Przem. Naftowego „Bracia Nobel" — o mk. 1,170 miljonów

2,340 miljonów mkp. drogą wypuszczenia 1,170,000 akcji VI em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji VI em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej 1 złoty polski 81 groszy w markach polskich według kursu.

Dom Handlowo Przemysłowy i Centrala Zleceń „Rozwój“ — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 150 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 1300.

Fabryka Narzędzi Chirurgicznych, Weterynaryjnych i Wyrobów Stalowych Ostrych, Alfons Mann — o mk. 20 miljonów czyli do mk. 50 miljonów drogą wypuszczenia 4 tysięcy ackji III em. wart. nom. po mk. 5,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 6,000.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu „Lignum“ — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 150,000 akcji III em. wart. nom. po mk. 1000. (110 tysięcy akcji na okaziciela i 40 tysięcy imiennych). Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom I i IIem. w stosunku 11 akcji nowych na okaziciela i 4 imienne na 5 starych po cenie emisyjnej mk. 1300.

Sp. Akc. „Epoka“ Rolniczo-Handlowa S-ka przy Związku Dublańczyków Agronomów — o mk. 30 miljonów czyli do mk. 60 miljonów drogą wypuszczenia 30 tysięcy akcji IV em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku 1 nowej akcji na 1 starą po cenie emisyjnej mk. 2500.

Sp. Akc. dla Handlu i Przemysłu Skórzanego „Corium“ — o mk. 185 miljonów czyli do mk. 210 miljonów drogą wypuszczenia 18,500 akcji II em. wart. nom. po mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 11,000.

Tow. Łódzkiej Manufaktury, Ponizowski — o mk. 200 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 200 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 1000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 1100.

Fabryka Maszyn i Odlewnia Żelaza, Miller i Seidel — o mk. 80 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 16000 akcji II em. wart. nom. po mk. 5000. Akcje II em. będą wydane właścicielom byłej firmy „Miller i Seidel“ po cenie nominalnej.

Sp. Akc. dla Przemysłu i Handlu Towarami Włókienniczemi, Norymberskiemi i Galanteryjnemi „Hurt“ — o mk. 50 miljonów czyli do mk. 100 miljonów drogą wypuszczenia 100 tysięcy akcji IV em. wart. nom. po mk. 500. Pierwszeństwo do nabycia akcji IV em. służy właścicielom akcji emisji poprzednich w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 600.

Warszawskie Tow. Przemysłu Drzewnego — o mk. 450 miljonów czyli do mk. 500 miljonów drogą wypuszczenia 450 tysięcy akcji II em. (100 tysięcy imiennych uprzywilejowanych i 350 tysięcy na okaziciela wart. nom. mk. 1000). Pierwszeństwo do nabycia 10,000 akcji imiennych służy właścicielom emisji I w stosunku do ilości posiadanych. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Tow. T. Kujawski, M. Milewski, Szwentner i S-ka — o mk. 60 miljonów czyli do mk. 90 miljonów drogą wypuszczenia 12 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 5.000. 6 tysięcy akcji II em. są przeznaczone na pokrycie należności dla udziałowców byłej S-ki z ogr. odp. „Tow. T. Kujawski, M. Milewski, Szwentner i S-ka“. Pierwszeństwo zaś do nabycia pozostałych 6,000 akcji służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 5500.

Tow. dla Przemysłu i Handlu Aptecznego „Orbis“ — o mk. 100 miljonów czyli do mk. 150 miljonów drogą wypuszczenia 10 tysięcy akcji II em. (1000 akcji imiennych, uprzywilejowanych i 9,000 na okaziciela) wart. nom. po mk. 10,000. Pierwszeństwo do nabycia akcji II em. służy właścicielom I em. w stosunku do ilości posiadanych akcji po cenie emisyjnej mk. 12.000.

Składnica Straży Pożarnych — o mk. 160 miljonów czyli do mk. 200 miljonów drogą wypuszczenia 32 tysięcy akcji II em. wart. nom. po mk. 5000. Pierwszeństwo do nabycia 16 tysięcy akcji II em. służy właścicielom akcji I em. w stosunku do ilości posiadanych po cenie emisyjnej mk. 6000. Repartycji pozostałych dokona Zarząd.

Łódzkie Zakłady Przemysłowo - Leśne — o mk. 150 miljonów czyli do mk. 250 miljonów drogą wypuszczenia 60 tysięcy akcji III em. (20000 akcji imiennych i 40000 na okaziciela) wart. nom. po mk. 2500. Pierwszeństwo do nabycia akcji III em. służy właścicielom akcji I i II em. w stosunku 2 akcji na okaziciela i 1 imiennej na 2 akcje stare po cenie emisyjnej mk. 2500.

Sp. Akc. zwołujące zebrania ogólne.

Zakłady Przemysłowe S-ki Garbarskiej „Nowość“ w Radomiu — nadzwyczajne na 29 lipca r. b. o godz. 10 rano w lokalu Zarządu w Radomiu, ul. Garbarska 6.

Młyn w Główncj „Cerealja“ w Poznaniu — zwyczajne na 30 lipca r. b. o godz. 5 pp. w biurze S-ki w Poznaniu, ul. Sew. Mielżyńskiego 23.

Fabryka Maszyn i Odlewni „Orthwein, Karasiński i S-ka“ — nadzwyczajne na 3 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Banku Zjednoczonych Ziem Polskich w Warszawie, pl. Napoleona 7.

Hurtownia Maszyn i Narzędzi Rolniczych we Lwowie — nadzwyczajne na 25 lipca r. b. o godz. 5 i pół pp. w lokalu S-ki we Lwowie, ul. 3-go Maja 16.

Sp. Akc. „Linum“ we Lesznie — zwyczajne na 25 lipca r. b. o godz. 6 pp. w lokalu Sp. Akc. „Stradom“ w Warszawie, ul. Moniuszki 2.

Lwowskie Tow. Akc. Browarów — nadzwyczajne na 28 lipca r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Tow. we Lwowie, ul. Kleparowska 18.

S. A. Hodowli Nasion „Udycz“ w Dobrach Staszowskich — zwyczajne na 31 lipca r. b. o godz. 11 przed poł. w lokalu S-ki w Warszawie, ul. Hoża 66 m. 3.

Warszawskie Zakłady Przemysłowe Wyrobu Drożdży i Spirytusu — nadzwyczajne na 16 sierpnia r. b. o godz. 5 pp. w biurze Zarządu w Warszawie, Marszałkowska 117.

Sp. Akc. Handlowa „Cottom“ w Łodzi — zwyczajne na 11 sierpnia r. b. o godz. 12 w poł. w Centrali Banku Związku Sp. Zarobkowych w Poznaniu, pl. Wolności 15.

Tow. Akc. „Siew“ w Poznaniu — nadzwyczajne na 10 sierpnia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego w Poznaniu.

„Cehape“ Centrala dla Handlu i Przemysłu w Katowicach — nadzwyczajne na 9 sierpnia r. b. o g. 3 pp. w lokalu Banku Przemysłowców w Katowicach.

„Dziedzice“ Akc. Sp. Naftowa — nadzwyczajne na 10 sierpnia r. b. o godz. 12 w poł. w biurze Sp. Akc. dla Przemysłu Naftowego „Schodnica“ w Dziedzicach.

Tow. Akc. Garbarnia Parowa Z. Sawicki i S-ka w Opalenicy — nadzwyczajne na 7 sierpnia o g. 5 pp. w Banku Zjednoczenia w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 8.

Warszawska Fabryka Drutu i Gwoździ „Gwóźdź“ — zwyczajne na 2 sierpnia r. b. o godz. 6 w lokalu Banku Stołecznego w Warszawie, pl. Napoleona 3.

„Gródek“ Sp. Akc. Terenowo - Budowlana w Krakowie — nadzwyczajne na 27 lipca r.b. o g. 11 przed poł. w lokalu Polskiego Banku Przemysłowego w Krakowie, ul. Szewska 1.

Syndykat Rolniczy Grodzieński — nadzwyczajne na 12 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Syndykatu w Grodnie, ul. Orzeszkowej Nr. 20.

Tow. Akc. Budowy Maszyn i Urządzeń Sanitarnych „Drzewiecki i Jeziorański“ — nadzwyczajne na 6 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu S-ki w Warszawie, al. Jerozolimskie 71.

Tow. Naftowe „Kaukaz“ — organizacyjne na 6 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Izby Handlowo - Przemysłowej we Lwowie.

Przemysł Kinematograf. „Lux“ — nadzwyczajne na 16 sierpnia r. b. o godz. 6 pp. w lokalu S-ki w Warszawie, Jasna 22.

„Pebe“ Przedsiębiorstwo Budowlane w Krakowie — nadzwyczajne na 6 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu S-ki w Krakowie, pl. W. W. Świętych 1.

Podlaski Syndykat Rolniczy — nadzwyczajne na 25 sierpnia r. b. o godz. 11 przed poł. w lokalu Syndykatu w Białej - Podlaskiej.

Hurtownia Drukarska w Poznaniu — zwyczajne na 7 sierpnia r. b. o godz. 12 w poł. w lokalu Tow. w Poznaniu, ul. Stary Rynek 3.

Warszawskie Tow. Fabryk Wyrobów Metalowych i Emaljowanych „Wulkan“ — nadzwyczajne na 7 sierpnia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu Tow. w Warszawie, Żórawia 22 m. 2.

Bank Kredytowy w Warszawie — nadzwyczajne w II terminie na 30 lipca r. b. o godz. 6 pp. w lokalu Banku w Warszawie, Mazowiecka 9.

Fabryka Wyrobów Koszykarskich w Bydgoszczy — zwyczajne na 30 lipca r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Fabryki w Bydgoszczy, ul. Kwiatowa 12-13.

Sp. Akc. „Chłopska Nafta“ we Lwowie — zwyczajne na 30 lipca r. b. w lokalu S-ki we Lwowie, ul. Sapiehy 3 o godz. 12 w poł.

„Gwarki“ Sp. Akc. dla Handlu Hurtowego w Olkuszu — nadzwyczajne w II terminie na 28 lipca r. b. o godz. 3 pp. w lokalu S-ki w Olkuszu.

Tow. Akc. Zakładów Górniczych Hutniczych, Emaljerskich, Mechaniczn. i Kopalni Węgla „Poręba“ — nadzwyczajne na 10 sierpnia r. b. o godz. 10 rano w lokalu S-ki w Porębie pow. Będzińskiego.

Zjednoczone Ziemiańskie Mleczarnie Parowe — organizacyjne na 7 sierpnia r. b. o godz. 4 pp. w lokalu Warszawskiej Mleczarni Parowej w Warszawie, Waliców 9.

Bank Angielsko - Polski — zwyczajne na 7 sierpnia o godz. 5 i pół w lokalu Banku w Warszawie, ul. Krak.-Przed. 47-49.

Zakłady Przemysłowe „Etyl“ — zwyczajne w drugim terminie na 6 sierpnia o g. 6 pp. w lokalu Centralnego Tow. Rolniczego w Warszawie, ul. Kopernika 30.

Sp. Akc. „Arbor“ — nadzwyczajne na 6 sierpnia r. b. o godz. 5 pp. w lokalu Zarządu w Kaliszu, ul. Kościuszki 24.

Tow. Akc. Wyrobów Półwełnianych R. Kindlera w Pabjanicach — zwyczajne w II terminie na 18 sierpnia r. b. w lokalu S-ki w Pabjanicach, ul. Ogrodowa 40.

Cukrownia i Rafinerja „Nieledew“ — zwyczajne na 3 sierpnia r. b. o godz. 4 i pół pp. w lokalu S-ki w Warszawie, Wierzbowa 11 m. 2.

Tow. Ubezpieczeń „Zjednoczenie“ — nadzwyczajne na 20 sierpnia r. b. o g. 7 wiecz. w Warszawie, ul. Smolna 30 m. 8.

Sp. Akc. Handlowo - Przemysłowa w Zambrowie — organizacyjne na 12 sierpnia r. b. o godz. 1 pp. w Zambrowie w lokalu gminnym.

Sp. Akc. Przemysłu Rolnego „Łag“ — zwyczajne na 11 sierpnia r. b. o godz. 3 pp. w lokalu S-ki w Łagu pow. Bielski.

Syndykat Rolniczy Szczuczyński — nadzwyczajne na 18 sierpnia o godz. 2 pp. w lokalu własnym w Szczuczynie.

„Beton“ Akc. Sp. Budowlana w Krakowie — nadzwyczajne na 6-go sierpnia r. b. o godz. 10 rano w lokalu S-ki w Krakowie, ul. Szpitalna 15.

LOSOWANIA

4% Państwowa Pożyczka Prem. z 1920 r. (Miljonówka).

Ciągnienie z dnia 21 lipca 1923 r.

Nr. 1.738.005.

Ciągnienie z dnia 28 lipca 1923 r.

Nr. 4.713.333.

Wypłata po mk. 1,000,000 natychmiast.

Pożyczka Premjowa Austrjacka Czerw. Krzyża z 1916 r.

Ciągnienie z dnia 1 czerwca 1923 r.

Wylosowano 20 serji:

698 761 1737 4012 5364 5370 5780 7904 8325 8795 8797 9711 10374 10480 10826 11152 16124 17214 17954 18831.

Wygrane:

Po **koron 100,000** S. 17214 N. 77.

Po **koron 40,000** S. 9711 Nr. 92.

Po **koron 10,000** S. 8325 N. 86, S. 10826 N. 51.

Po kor 5000 S. 8325 N. 59, S. 16124 N. 64.

Po **kor. 1000** S. 761 N. 41, 88, S. 1737 N. 46, S. 5780 N. 61, S. 9711 Nr. 35, 74, 85, 96, S. 10826 N. 34, S. 18831 N. 87.

Po **kor. 500** S. 698 N. 47, S. 1737 Nr. 25, 67, S. 5364 N. 36, 56, S. 5780 N. 13, 15, 31, S. 7904 N. 56, 84, S. 8795 N. 37, 71, S. 8797 N. 43, S. 10374 N. 50, S. 10826 N. 11, 12, S.11152 N. 39, S. 16124 N. 85, S. 17954 N. 43, S. 18831 N. 39.

Za zawarte w powyższych 20 serjach numery, tu niewymienione, wypłacone będzie po kor. 30.

Wypłata od dnia 1 września 1923 r.

3-proc. Poż. Prem. Austrjacka z 1880 r. I em.

Ciągnienie z dnia 15 maja 1923 r.

Wygrane:

Po **kor. 90,000** S. 2261 N. 25.

Po **kor. 4000** S. 2159 N. 54.

Po **kor. 2000** S. 1144 N. 48, S. 3730 N. 47.

Wypłata od dnia 1 grudnia 1923 r.

Poż. Prem. Holenderska Białego Krzyża.

Ciągnienie z dn. 1 maja 1923 r.

Wylosowano 20 serji:

454 610 769 1090 1492 1655 1884 1919 2514 2903 2940 3664 4459 4475 4727 5331 5661 5819 5880 6900.

Wygrane:

Po **fl. 15,000** S. 610 N. 21.

Po **fl. 250** S. 3664 N. 30.

Po **fl. 100** S. 3664 N. 42.

Po **fl. 25** S. 454, N. 18, 20, 35, 36, 50, S. 610 N. 17, 44, 48, S. 769 N. 6, S. 1090 N. 47, S. 1492 N. 5, 8, S. 1655 N. 22, 42, 43, S. 1884 N. 1, 35, 45, 49, S. 1919 N. 17, 25, S. 2514 N. 19, S. 2903 N. 24, S. 2940 N. 2, 3, 9, 38, S. 3664 N. 7, 9, 18, 32, 48, S. 4459 N. 6, S. 4475 N. 12, 38, 41, 44, S. 5331 N. 16, S. 5661 N. 22, S. 5819 N. 10, 18, 32, 40, S. 5880 N. 4, 49, S. 6900 N. 40, 45.

Za zawarte w powyższych 20 serjach numery, tu nie wymienione, wypłacone będzie po fl. 15.

Wypłata od dn. 31 marca 1924 r.

Listy Zastawne Tow. Kred. m. Siedlec.

Ciągnienie z dnia 4 czerwca 1923 r.

Wygrane:

Po **rb. 100** N. 40009 40040 40164 40217 40253 40280 40310 40320 40339 40397 40413 40445 40452 40509 40515 40535 40557 40613 40614 40655 40659 40660 40670 40686 40751 40765.

Po **rb. 250** N. 30023 30227 30492 30537 30563 30721 30742 30764 30779 30907 30941 30950 30951 30966 30986 31038.

Po **rb. 500** N. 20011 20024 20025 20026 20046 20053 20070 20072 20116 20138 20187 20193 20219 20225 20284 20290 20303 20306 20317 20321 20344 20349 20364 20398 20437 20443 20455 20461 20479 20495 20546.

Po **rb. 1000** N. 10007 10020 10098 10130 10133 10191 10196 10234 10254 10270 10290 10351 10372 10395 10399 10400 10463 10479 10488 10513 10521 10537 10548 10555 10556 10569 10586 10635 10698 10701 10720 10737 10743 10850 10871 10938 10945 10953.

Wypłata od 1 października 1923 r.

KRONIKA GIEŁDOWA

W poprzednim numerze wykazaliśmy ujemną stronę praktykowanego od kilku tygodni systemu notowań na giełdzie naszej kursów walut zagranicznych. Otóż Ministerstwo Skarbu uważało za wskazane system ten zmienić, nadając prawa banków dewizowych wszystkim bankom akcyjnym (patrz „Różne“) i od 28 lipca r. b. giełda walutowa odzyskała dawne oblicze, kursy zaś obecne zbliżone już są do rzeczywistych.

W okresie sprawozdawczym (17/7 — 30/7) nastąpił dalszy spadek marki polskiej, o czem świadczy poniższe zestawienie. Marka niemiecka coraz bardziej stacza się na dół.

Zestawienie kursów walut zagranicznych:

	17/7	23/7	28/7
Dolar St. Zjedn.	117000	135000	179000
Frank francuski	6900	8120	10800
Funt sterl.	542800	625000	827000
Korona austrjacka	1.60	1.92	2.53
Marka niemiecka	0.52	0.34	0.16

Metale w znacznym stopniu podrożały. Rubel złoty ceniono przeszło mk. 130000, — srebrny — przeszło mk. 60000.

W związku ze spadkiem marki polskiej ujawnił się znaczny popyt na wszelkiego rodzaju akcje, które zakupywane były nietylko na cele spekulacyjne przez zawodowych graczów, lecz również przez publiczność prywatną z najrozmaitszych sfer, która za wszelką cenę starała wyzbyć się zbytecznej gotówki, wskutek czego kursy rosły z minuty na minutę. Niektóre nawet gatunki akcji przekroczyły przedwojenną normę, lecz ten wzgląd nie był wzięty pod uwagę, gdyż w tem roznamiętnieniu ani logika, ani żadne obliczenie nie brane pod uwagę.

Różnice między najniższemi, a najwyższemi kursami były kolosalne.

Przy akcjach bankowych różnice wahały się od 30 do 150 proc.

Akcje przedsiębiorstw chemicznych i perfumeryjnych z Kijowskim i Scholtze na czele również, wskutek większego popytu, niezmiernie podrożały.

Akcje przemysłu cukrowniczego były najbardziej wyróżniane, nie bacząc na zbyt wygórowane niekiedy żądania sprzedawców.

Akcje metalurgiczne miały największe powodzenie, i momentalnie były rozchwytywane.

Największe jednak zainteresowanie budziły — włókiennicze, osiągając dalsze miljonowe różnice kursowe.

Akcje metalurgiczne nie pozostały w tyle i podążyly również w kierunku zwyżkowym, zyskując nietylko dziesiątki, ale i setki tysięcy marek na sztuce. Z akcji przemysłu naftowego najbardziej wyróżniano niedawno wprowadzone na giełdę Polskiego Przemysłu Naftowego (P. P. N.), które z mk. 360 tysięcy podskoczyły do miljona mk. Nafta Polska oraz Braci Nobel miały również licznych reflektantów. Niemniej interesowano się akcjami przedsiębiorstw elektrycznych. z których „Siła i Światło“ zdobywa sobie coraz większy zastęp zwolenników. Akcje przedsiębiorstw pozostałych były również przedmiotem licznych tranzakcji.

Jednem słowem ruch gorączkowy towarzyszył w okresie minionym od początku do końca zebrań giełdowych. Jeżeli dodamy do siedemdziesięciu kilku gatunków akcji, któremi codziennie są dokonywane tranzakcje jeszcze 20 do 30 gatunków, nie objętych urzędową cedułą giełdową, to otrzymamy przeszło sto gatunków akcji.

Cyfry te wymownie świadczą o ruchu, jaki panuje na giełdzie warszawskiej. Na innych giełdach krajowych dzieje się to samo. Ma to przynajmniej tą dobrą stronę, iż lwia część rozporządzalnej gotowizny lokowana jest w przedsiębiorstwach krajowych, a nie w walutach zagranicznych, jak to miało miejsce przez szereg lat ze szkodą dla naszej waluty.

W dziedzinie wartości lokacyjnych obroty są ograniczone. Zaledwie kilka tranzakcji dokonano 8 proc. Poż. Państw. Złotą po kursach od mk. 93000 do mk. 120000. Kurs Miljonówki prawie bez zmiany. Ostatnio dopytywano się więcej o listy zast. przedwojenne, które osiągnęły dość wysokie ceny.

Z końcem okresu, wobec (ultimo) regulacji końcomiesięcznej, kursy niektórych akcji, zwłaszcza przemysłu cukrowniczego nieco osłabły. Usposobienie końcowe: dla walut i metali — mocne, dla akcji nieco słabsze i wreszcie dla listów zastawnych — bez zmiany.

A. E.

Terminy subskrybcji spółek akcyjnych

Nazwa spółki akcyjnej, ogłaszającej subskrybcję na nową emisję	Termin ostateczny subskrybcji	Instytucje przyjmujące subskrybcję
Zakłady Mechaniczne „Ursus" w Warszawie	14 sierpnia r. b.	Kasa Spółki w Warszawie, ul. Skierniewicka 27-29, Polski Bank Krajowy i Bank Małopolski
Bank Przemysłowców Polskich	„ „ „	Centrala Banku w Warszawie oraz oddziały w Wierzbniku i Opolu
Bank Wzajemnego Kredytu	„ „ „	Kasa Banku w Krakowie, ul. Basztowa 8 oraz filja we Lwowie, ul. 3-go Maja 16
Tow. Handl. Przem. Techniczne „Techpom"	16 „ „	Kasa Spółki, ul. Warecka 10
Sp. Akc. Rolniczo - Handlowa „Epoka"	18 „ „	Bank Ziemiański oraz Bank Związków Ziemian
Tow. Akc. Fabryki Cukru i Rafinerji „Czersk"	20 „ „	Zarząd Towarzystwa w Warszawie, ul. Elektoralna 7
„Lakoma" Zakłady Chemiczne Adam Psarski	„ „ „	Polski Bank Handlowy w Poznaniu, pl. Wolności 8
Tow. Akc. „Juta" w Poznaniu	„ „ „	Bank Kwilecki, Potocki i S-ka w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 11
Połączone Krajowe Hodowle Nasion Selekcyjnych „Granum"	„ „ „	Zarząd Spółki w Warszawie, ul. Hoża 50, Filja Spółki we Lwowie, pl. Dąbrowskiego 2 oraz ekspozytury Spółki: w Krakowie, Mikołajska 2 i w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 20
Bank Ziemi Wieluńskiej w	22 „ „	Biuro Banku w Wieluniu
Podlaski Syndykat Rolniczy	23 „ „	W biurze Syndykatu
Jarmark Łódzki Chrześcijański Dom Handlowo - Przemysłowy „Bronisław Jagoda i S-ka"	25 „ „	Zarząd Spółki w Łodzi, ul. Piotrkowska 44
Dom Handlowo - Przemysłowy i Centrala Zleceń „Rozwój"	„ „ „	Zarząd Spółki w Warszawie, ul. Nowogrodzka 48
Tow. Akc. „Steinhagen Wehr i S-ka"	31 „ „	Biuro Spółki w Myszkowie

RÓŻNE.

Bank Poznański wypłaca dywidendę w wysokości 60 proc.

Belgijskie Tow. Akc. Sochaczewskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu — przedłuża termin subskrypcji na akcje nowej emisji do dnia 1 sierpnia r. b.

Belgijska Sp. Akc. Sochaczewskiej Fabryki Sztucznego Jedwabiu — otrzymała pozwolenie na dalsze wykonywanie swej działalności w Państwie Polskiem.

Warszawskie Tow. Fabryk Wyrobów Metalowych i Emaljowanych — wypłaca dywidendę za r. 1921-22 w wysokości 720 mk. od akcji nom. wart. 3000.

Bank Kredytowy w Warszawie — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 60 proc.

Bank M. Stadthagen w Bydgoszczy — wypłaca dywidendę za r. 1922 w wysokości 100 proc. od akcji III em. i 50 proc. od akcji IV em.

Polskie Tow. Gazownicze w Warszawie — wypłaca dywidendę w wysokości 500 mk. od akcji.

Warsz. Tow. Ubezpieczeń — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 30 proc.

Fabryka Wosków, Klejów i Farb oraz Artykułów Pokrewnych A. B. C. — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 15 proc.

Akcje Tow. Zakładów Chemicznych „Strem" — zostały dopuszczone do obrotów na Giełdzie Pieniężnej w Warszawie.

Sp. Kartograficzna i Wydawnicza „Atlas" we Lwowie — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 20 proc.

Sp. Akc. Wyrobów Bawełnianych J. K. Poznańskiego w Łodzi — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 570,000 mk. od akcji.

Polski Bank Handlowy — wypłaca dywidendę za 1922 r. w wysokości 300 proc. od akcji I — V em. i 150 proc. od akcji VI em.

Tow. „Voluntas" w Swarzędzu — wymienia świadectwa tymczasowe na oryginalne akcje.

Tomaszowska Przędzalnia Wełny Czesankowej w Tomaszowie Mazowieckim — wypłaca dywidendę w wysokości 100 proc. t. j. po mk. 500 od akcji.

Banki dewizowe i komisjonerzy dewizowi.

Na mocy rozporządzenia p. Ministra Skarbu w porozumieniu z p. Ministrem Sprawiedliwości, z dnia 27 lipca r. b. w przedmiocie regulowania obrotu dewizami i walutami zagranicznemi oraz obrotu pieniężnego z zagranicą wszystkie banki akcyjne otrzymały prawa banków dewizowych. Inne przedsiębiorstwa bankowe mogą również otrzymać te prawa za specjalnem zezwoleniem p. Ministra Skarbu (§ 1).

P. Minister Skarbu może udzielić przedsiębiorstwom bankowym zezwolenia na zakupywanie walut zagranicznych i dewiz, z prawem odsprzedaży ich tylko Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej i bankom dewizowym. Przedsiębiorstwa te otrzymują nazwę komisjonerów dewizowych. Korzystanie z praw banków dewizowych i komisjonerów dewizowych uzależnione jest od składania opłat ustanowionych przez p. Ministra Skarbu (§ 2). Rozporządzenie powyższe zawiera pięćdziesiąt ośm paragrafów i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia (Dzien. Ust. Nr. 74 1923 r. poz. 582).

Giełdy zamiejscowe.

(Objaśnienie: *s*=sprzedaż, *k*=kupno, *t*=transakcje, *n*=nieurzędowa.

Liczby podane w tysiącach marek.

POZNAŃ, 27 lipca 1923 r.

Akcje:

Bank Związku Sp. Zar.	540—600 *t*
„ Polski Handl.	180—200 *t*
„ Młynarzy	50—55 *t*
„ Kwil. Potocki i S-ka	200 *t*
„ Poznański Ziemian	58 *t*
„ Przemysłowców	200 *t*
R. Barcikowski	300—280 *t*
H. Cegielski	170—180 *t*
Centrala Skór	350 *t*
C. Hartwig	100 *t*
Hurtownia Drogeryjna	45—40 *t*
Lubań	
Dr. Roman May	7000—6500 *t*
Pozn. Sp. Drzewn.	720—700 *t*
Wytwórnia Chemiczna	100 *t*
Wagon Ostrowo	390—450 *t*
Sarmatia	
Hartwig Kantorowicz	800 *t*
Papiernia Bydgoszcz	

KRAKÓW, 27 lipca 1923 r.

Akcje:

Bank Polski Przem.	65.5—70 *t*
„ Hipoteczny	100 *s*
Bank Małopolski	85—92 *t*
„ Komercjalny	25—32 *t*
Powsz. Bank Kredyt.	235 *t*
Ziemski Bank Kredyt.	42—46 *t*
Pol. Tow. Handl. (P.T.H.)	84—93 *t*
Impex	2.3—2.7 *t*
Polski Glob	8—9 *t*
Żegluga Polska	16.5—21 *t*
Pharma	110—135 *t*
L. Zieleniewski	1350—1400 *t*
War. Sp. Akc. Bud. Par.	200—215 *t*
Elektrownia Siersza	73—83 *t*
Trzebinia	270—290 *t*
Pocisk	
Automotor	45—50 *t*
Oikos	525 *s*
Fabr. Cem. „Górka"	1300—1600 *t*
Sierszańskie Zakł. Gór.	925—1050 *t*
Tepege	425—465 *t*
Strug	65—75 *t*
Krakus	130—180—160 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	230—240 *t*
Cukr. w Chodorowie	855—900 *t*

Lwów, 28 lipca 1923 r.

Bank Hip. Akc.	96—99 *t*
„ Powsz. Kred.	22 *k*
„ Przem. Pol.	65—70 *t*
„ Ziem. Kred.	41—43 *t*
Browary Lwowskie	1275—1300 *t*
Tow. Chodorów	855—860 *t*
Tow. Karpatit	155 *t*
Fabr. Porc. Ćmielów	215—225 *t*
Gafota	33—36 *t*
Oikos	540—560 *t*
Warsz.Sp.Akc.Bud.Par.	200—205 *t*
Pezet	33—37 *t*
Polska Nafta	140—155 *t*
Rakszawa	430—460 *t*
Siersza (Elektr.)	70—80 *t*
Siersza (Zakł. górn.)	925—930 *t*
L. Zieleniewski	1430—1452 *t*

WILNO, 28 lipca 1923 r.

Rubel łotewski	
Złoty rubel	130—132.5—131.5 *t*
Złota marka	
Złota marka	
„ frank	
„ dolar	
Złota korona skandynawska	
Złoty funt szterling.	
Złota marka niemiecka	
Srebrny rubel	63 *t*
„ dolar	
Bilon rosyjski	
Listy Zastawne Wil. Ban.	365 *t*
Akcje Wil. Banku Ziemsk.	
„ Pryw. Banku Handl.	85.5 *t*
„ Pol. Banku Parcelacyjn.	
8 proc. Pań. Poż. Złota	

Ostatnie kursy dewiz na giełdach zagranicznych.

Paryż: Londyn 78.01, Nowy York 17.04, Szwajcarja 3.01, Amsterdam 671, Berlin 0,0015, Warszawa 0.007 3/4

Londyn: Paryż 77,70 Nowy York 458 7/16, Szwajcarja 25 69, Amsterdam 11.63, Berlin 4.500.000 Warszawa 880 000.

Nowy York: Paryż 5.89, Londyn 2 mies. 4.58, Szwajcarja 17.84 Amsterdam 39.41, Berlin 0.00011, Warszawa 0.00055

Zurich: Paryż 33.03 3/4 Londyn 25.71 1/2 Nowy York 560 1/4, Amsterdam 221 Berlin 0.0005 1/2 Warszawa 0.0025 1/2.

Amsterdam: Paryż 14.90, Londyn 11 63 1/4, Nowy York 253 5/8 Szwajcarja 45 1/4 Berlin 0.0002 1/2 Warszawa 0.0012 1/4.

Berlin: Paryż 64160,00 Londyn 5012500.00, N. York 1.100.000 Szwajc. 195487.50 Amsterdam 431.075.00 Warszawa 520·

Giełda Warszawska

III. Waluty i Dewizy Kursy z 30 lipca 1923 r.	Sprzedaż	Kupno	Dokonane tranzakcje
Dolary St.-Zjednoczonych	—	—	197000—190000
„ kanadyjskie . .	—	—	192200—185250
Franki francuskie . . .	—	—	11675—11200 Paryż
„ belgijskie . . .	—	—	9575—9215 Belgja
„ szwajcarskie . .	—	—	35200—33900 Szwajcarja
Funty sterl.	—	—	940—872 Londyn
Marki niemieckie . . .	—	—	0.17—0.15
Korony austrjackie . .	—	—	2.78—2.68 Wiedeń
„ czesko-słowackie	—	—	5650 Praga
„ szwedzkie . . .	—	—	
„ duńskie	—	—	
„ norweskie . . .	—	—	
„ węgierskie . . .	—	—	
Lei rumuńskie	—	—	
Liry włoskie	—	—	8315 Włochy
Marki fińskie	—	—	
Floreny holenderskie .	—	—	78000 Holandja
Dinary jugosłowiańskie .	—	—	

Nazwa pap. proc.	Nominalna wartość	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30/31
		Wartość kuponu bieżącego od papierów procentowych w fenigach i setnych częściach — SIERPIEŃ														
Papiery państwowe.																
5% Poż. Długoterminowa	M. 100	187.50	188.89	190.28	191.66	193.05	194.44	195 83	197 22	198.60	200.—	201 39	202.78	204.16	205.55	206.94
„ „ Krótkoterminowa	„ 100	62.50	63.89	65.28	66.66	68.05	69 44	70 83	72 22	73.60	75.—	76.39	77.78	79.16	80.55	81,94
4% „ Premjowa (Miljonówka)	„ 1000	3500.—	3511.11	3522.22	3533.33	3544.44	3555.55	3566.66	3577.77	3588.89	3600.—	3611 11	3622.22	3633.33	3644.44	3655.55
4% „ Bilety Skarbowe	„ 1000	1166.66	1177.77	1188.89	1200.—	1211.11	1222.22	1233.33	1244.44	1255.55	1266.66	1277.77	1288.99	1300.—	13.1111	1322.22
Obligacje.																
6% Poż. m. s. Warsz. z1915/6	R. 100	486.—	489.60	493.20	496.80	500.40	504.—	507.60	511.20	514.80	518 40	522.—	527.60	529.20	532.80	536.40
5½% „ „ „ „	„ 100	445 50	448.80	452 10	455 40	458.70	462.—	465 30	468.60	471.90	475.20	478 50	481.80	485.10	488.40	491.70
6% „ „ „ „ z 1917 r.	M. 100	75.—	76.66	78.33	80.—	81.66	83 33	85.—	86 66	88.33	90.—	91.66	93.33	95.—	96.66	98.33
4½% Poż. m. st. Warszawy (kanaliz.)	R. 100	296.46	298.89	301.32	303.75	306.18	308.61	311.04	113 47	315 90	318.33	320.76	323.19	325.62	328.05	330.48
5% Warsz. Poż. Przezorn. z 1920 r.																
5% B-ku Ziemiańskiego	M. 100	168.75	170 —	171 25	172 50	173.75	175.—	176 25	177.50	178.75	180.—	181.25	182.50	183.75	185.—	186.25
Listy zastawne.																
4⅕% Ziemskie	R. 100	131.22	133.65	136.08	138.51	140.94	143.37	145.80	148 23	150.66	153.09	155.52	157 95	160.38	162.81	165 24
„ „	M. 100	60.75	61 86	63.—	64.12	65.25	66.37	67.50	68 62	69.75	70.87	72.	73.12	74.25	75,37	76.50
4% &	R. 100	116.64	118.80	120.96	123.12	125.28	127.44	129.60	131.76	133.92	136 08	138 24	140.40	142.56	144.72	146.88
5% m. Warszawy, Płocka i Siedlec	„ 100	364.50	367.20	369.90	372.60	375.30	378.—	380.70	383.40	386.10	388 80	391.50	394.20	396.90	399.61	402.30
4½% m. Warszawy	„ 100	328.05	330.48	332 91	335.34	337.77	340.20	342.63	345.06	347.49	349 92	352.35	354.78	357.21	359.64	362.07
5% m. Łodzi	„ 100	283.50	286.20	288.90	291.60	294.30	297.—	299.70	302.40	305.10	307 80	310.50	313.20	315 90	318.60	321,30
4½% „	„ 100	255.15	257.58	260.01	262.44	264.87	267 30	269.73	272.16	274.59	277.02	279 45	281.88	284 31	286.74	289.17
5% m. Częstochowy	„ 100	2 70	5.40	8.10	10 80	13.50	16.20	18.90	21.60	24.30	27.—	29.70	32.40	35.10	37 80	40.50
„ „ Kalisza	„ 100	445.50	448 20	450 90	453.60	456.30	459.—	461.70	464.40	467 10	469.80	472.50	475.20	477.90	480.60	483.30
„ „ Kielc i Suwałk	„ 100	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99.90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80	121.50	124.20
„ „ Lublina i Radomia	„ 100	121.50	124.20	126.90	129.60	132.30	135.—	137.70	140.40	143.10	145.80	148.50	151.20	153.90	156.60	159 30
„ „ „	M. 100	56.25	57.50	58.75	60.—	61.25	62.50	63.75	65.—	66.25	67.50	68.75	70.—	71.25	72.50	73.75
„ „ Łomży	R. 100	83.70	86.40	89.10	91.80	94.50	97.20	99 90	102.60	105.30	108.—	110.70	113.40	116.10	118.80	121.50
„ „ Piotrkowa	„ 100	43.20	45 90	48 60	51.30	54.—	56 70	59.40	62.10	64.80	67.50	70.20	72 90	75.60	78.30	81.—
6% B ku Kr. Hipotecznego	M. 100	67.50	69.—	70 50	72.—	73.50	75.—	76.50	78.—	79.50	81.—	82.50	84.—	85.50	87.—	88.50

RUCH KURSÓW GIEŁDY PIENIĘŻNEJ W WARSZAWIE

Ostatnie kursy tranzakcyjne z 17 lipca i 30 lipca 1923 r.
Najwyższe i najniższe kursy od 17 lipca do 30 lipca 1923 r. włącznie.
Objaśnienie: bp. -- bez praw, bk. — bez kuponu.

II. AKCJE. (Liczby podane w tys.mk.)	17/7	30/7	najniższy	najwyższy
Banku Dysk. Warszawsk.	475	1025	470	1100
„ Handl. w Warsz.	800	1750	800	1750
„ dla Han. i Przem,	165	290	160	315
„ Handl. w Łodzi. .	—	—	—	—
„ Hipot. Akc. we Lw.	—	—	—	—
„ Kredyt. w Warsz.	150	260	130	260
„ Kup. Łódzk. . .	—	—	—	—
„ Małopolskiego . .	80	90	65	97
„ Przem Warsz. . .	80	70	70	90
„ Polski Han. w Poz.	160	240	160	270
„ Pols.Przem.we Lw.	54	73	49	77.5
„ Tow. Spółdz. . .	—	—	100	250
, Zachodniego . .	450	780	415	780
„ Ziemsk. Kr. we Lw.	42	—	42	57
„ Zjedn. Ziem. Pol.	245	260	220	265
„ Zw. Sp.Zar. w Poz.	450	700	400	700
„ Związków Ziemian	47	875	40	91
„Cerata" , ...	350	620	320	735
Eksploatacja Soli Potas.	660	875	600	950
Kijew. Sch. i S-ka . . .	400	630	370	630
Ludwik Spiess i Syn . .	195	265	170	290
Fryderyk Puls	—	2000	770	2250
Dr. Roman May. Poz. .	—	—	—	—
Sp. Akc. „Strem" . . .	—	1300	1100	1300
Fabr. Mydeł. Wildt i S-ka.	75	270	68	315
Cukrownia „Borowiczki"	—	—	—	—
S. A. „Chodorów" . . .	670	940	600	975
Cukr. „Czersk"	635	1450	620	1600
„ „Częstocice". . .	3500	6500	3000	8700
„ Goslawice . .	450	660	385	725
„ „Michałów" . . .	330	760	320	810
Warsz. Fabr. Cukru . .	5700	8500	5200	11700
Firley (cement) . . .	155	210	135	230
„Łazy" „ . . .	87.5	105	80	120
Przemysłu Drzewn. . .	37	89	33	95
Warsz. Kop. Węgla . .	1025	1300	900	1675
H. Cegielski	130	168	105	180
Lilpop, Rau & Loew . .	175	270	140	320
Modrz. Z. Gór.	800	1800	710	2150
Norblin, Buch, Werner .	3·0	460	250	600
Zakł. Ostrowieckich . .	1625	2375	1425	2700
Ortw. Karas. i S-ka . .	100	160	360	185
Rohn, Zieliński iS-ka .	200	275	165	300
K. Rudzki & S-ka . . .	322,5	800	270	940
Starach. Z. Gór. . . .	615	1150	540	1225
Fabr. Maszyn „Trzebnia"	290	300	230	320
Fabr. Sil. i Trak. „Ursus" I	710	990	675	990
„ II	310	330	270	340
„Pocisk"	190	200	160	230
Warsz. S. A. Bud. Par. .	195	205	165	250
L. Zieleniewski w Krak. .	855	1625	790	1625
Zawiercie	42000	—	40000	58000
Zakł. Żyrardowskich . ,	35000	—	28000	45300
Belg.-Pol. Tow.„Belpol" .	29	55	29	55
Ł. J. Borkowski	100	125	90	160
„Hurt".	60	52.5	50	60

AKCJE.	17/7	30/7	najniższy	najwyższy
Bracia Jabłkowscy . . .	40	52	40	75
Warsz. Handl. i Żegl. . .	25	38	25	56
Pol. Bal. Tow. „Polbal"	—	30	19	50
Skup skór sur. i garbnik.	60	105	60	120
Zach. Tow. dla Han i Prz.	45.5	75	40	100
„Cmielów"	255	210	185	255
Tow. „Elektryczność" .	950	—	875	2000
Polskie Tow. Elektryczne	155	130	92.5	215
Tow. Przem. „Kabel" .	140	255	125	290
C. Hartwig	—	—	85	112
Haberbusch i Schiele.	455	830	445	830
Warsz. Tow. Ocz. Spir. .	870	1650	835	1950
Papiernia „Klucze" . .	162.5	240	162.5	350
Fabr. Ołów. St. Majewski.	—	—	550	880
S. A. „Nafta" w Lw. . .	—	—	5500	5500
„Nafta Polska"	87.5	130	80	175
Polski Przemysł Naftowy	385	890	360	1000
Prz. Naft. w Pol. Br Nobel	310	740	305	775
Lenartowicz, Rylscy i Sp.	43.5	44.5	37	60
„Polus"	—	—	—	—
„Tepege" T. dla P. G. .	—	—	—	—
F. Dach. „Pustelnik" . .	280	235	175	300
„Siła i Światło"	320	650	260	670
Warsz Warrant. Sp. .	—	—	—	—
Polskie Tow. Handlowe .	—	—	85	100

AKCJE NIENOTOWANE NA URZĘDOWEJ GIEŁDZIE.

(17/7 — 30/7)
(Kursy przybliżone podług prywatnych źródeł)
(w tysiącach marek)

Kauczuk	72—75
Konopie	230—240
Lechita (Nafta)	14—16
Lokomotywy	200—250
Machlejd	65—70
Nitrat	65—75
„Opatówek" Fabr. Sukna	105—110
Polski Lloyd	65—60
Przem. Korkowy	100—90
Polska Hurtownia Opałowa	10—11
Tow. Przem. Węgl. w Polsce	9
IV em.	4
Ziemiopłody	75—80
„Zbiersk" Cukrownia	350—650

REDAKTOR i WYDAWCA: *MIECZYSŁAW MAJCHER.*

Drukarnia „Rotacyjna" Marszałkowska 148.